
Aika 16.6.2026 klo 17-17.20
Paikka Honkapirtti, Herttuantie 137, 31350 Liesjärvi

KÄSITELLYT ASIAT

- § Asia
- 66 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
- 67 PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO
- 68 YHTEISTYÖSOPIMUS HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN KANSSA
- 69 SIOITUSTOIMINNAN PALVELUIDEN KILPAILUTTAMINEN
- 70 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2026 - 2027
- 71 PEDAGOGINEN SUUNNITELMA
- 72 OPPIMISEN TUEN TOIMINTASUUNNITELMA
- 73 MUUTOSNEUVOTTELUIDEN ALOITTAMINEN RAVINTOLA-, CATERING- JA ELINTARVIKEALALLA
- 74 KONE- JA TUOTANTOALAN OHJAAJA
- 75 IRTISANOUTUMINEN
- 76 LIITTYMINEN KUNTIEN LEASINGPALVELUT 2027 -PUITEJÄRJESTELYN KILPAILUTUKSEEN
- 77 KOSMETOLOGIEIN TILAN PERUSKORJAUKSEN MÄÄRÄRAHAN MUUTOS
- 78 KAHDEN M1 LUOKAN 1+8 PAIKKAISEN HENKILÖAUTON HANKINTA
- 79 SYYSKAUDEN KOKOUSAIKATAULU
- 80 PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET

OSALLISTUJAT**JÄSENET LÄSNÄ**

Lepola Kaisa	Puheenjohtaja
Hakamäki Raila	Jäsen
Kajava Teemu	Jäsen
Leppälahti Markku	1. varapuheenjohtaja
Orzech Maria	Jäsen
Raitanen Kimmo	Jäsen
Ryhtä Riitta	Jäsen
Tonteri Liisa	Jäsen
Vuorenmaa Janne	Jäsen
Wesin Lisa	Jäsen

MUUT LÄSNÄ

Silvius Maaria	Yhtymäjohtaja
----------------	---------------

POISSA

Huhtanen Marko	Jäsen
Paassilta Tanja	Elinvoimajohtaja
Kaunisto Jyri	Valtuuston pj
Rajahalme-Tahvanainen Tarja	Valtuuston 1. vpj
Lahtinen Kalle	Valtuuston 2. vpj

§ 66**KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS**

Yhtymähallituksen kokous on kutsuttu koolle hallintosäännön mukaisesti ja se on päätösvaltainen kuusijäsenenä.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
Toimivallan peruste	§128 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 67**PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO**

Tämän kokouksen pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Toimivallan peruste §140 hallintosääntö

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Riitta Ryhtä ja Liisa Tonteri. Hallintosäännön 140 § mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

§ 68**YHTEISTYÖSOPIMUS HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN KANSSA**

Hämeen ammattikorkeakoulu esittää kampussopimuksen laatimista Forssan kampuksen yhteistyön edistämiseksi. Sopimuksella sopijaosapuolet sitoutuvat yhteistyöhön, jolla kehitetään alueen koulutusorganisaatioiden sekä Forssan kaupungin yhteistoimintaa alueen elinvoiman kasvattamiseksi. Yhteistyöllä edistetään sopijaosapuolten opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistoimintaa, opintojen ja pedagogiikan yhteistoteutuksia, tilojen ja laitteiden yhteiskäyttöä sekä työelämää ja uutta yritystoimintaa palvelevan toiminnan yhteistä toteuttamista.

Sopijaosapuolten tehtävät, vastuut ja velvoitteet

Sopijaosapuolten tehtävänä on ylläpitää ja kehittää elinvoimaista ja näkyvää elinkeinoelämää palvelevaa koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan ekosysteemiä.

Sopijaosapuolet vastaavat osallistumisestaan sopimuksen mukaiseen yhteistyöhön olemassa olevin omin resurssein ja omalla riskillään. Lisäksi voidaan sopia erillisistä panostuksista yhteistyön ja tavoitteiden edistämiseen.

Lisäksi sopijaosapuolilla on seuraavat velvoitteet:

- turvata kampusyhteistyön kasvua ja kehittymistä
- edesauttaa yhteisen toiminnan sujuvuutta ja laajenemista
- viestiä toiminnasta omassa organisaatiossaan ja julkisuuteen omissa kanavissaan
- osallistua ohjausryhmän työskentelyyn
- viestiä ohjausryhmän työskentelyssä niistä oman organisaationsa suunnitelmista ja toimista, jotka vaikuttavat kampusyhteistyöhön
- laatia toimintasuunnitelma, jota seurataan ja tarkistetaan ohjausryhmän kokoontuessa

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimusluonnos on kokousaineistona.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Valtuutetaan yhtymäjohtaja ja elinvoimajohtaja allekirjoittamaan yhteistyösopimus. Nimetään ohjausryhmään yhtymäjohtaja.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 69**SIJOITUSTOIMINNAN PALVELUIDEN KILPAILUTTAMINEN**

Hallintosäännön mukaan yhtymävaltuusto päättää kuntayhtymän kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Yhtymähallitus päättää rahoitukseen liittyvistä asioista valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Yhtymähallitus voi siirtää sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen elinvoimajohtajalle. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa elinvoimajohtaja.

Yhtymävaltuusto on hyväksynyt Sijoitustoiminnan periaatteet (§34 13.11.2025). Kyseisten periaatteiden mukaan kuntayhtymä voi kilpailuttaa sijoitustoiminnan palveluiden tarjoajia haluamallaan tavalla varmistaakseen markkinatilanteen mukaisen palveluiden kustannustason ja palveluntarjoajien sopivuuden. Sijoituspalveluna voidaan hankkia mm. omaisuudenhoitopalveluita, joissa omaisuudenhoitaja hallinnoi sovittua osaa varallisuudesta omaisuudenhoitosopimuksen nojalla, ulkoistettuja varainhoitopalveluita sekä yksittäisiä sijoitustuotteita.

Valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaan sijoitustoiminnan osuutta suhteessa kuntayhtymän kassavaroihin tarkistetaan talousarvion yhteydessä vuosittain. Lähtökohtana on, että korkeintaan 60 % kuntayhtymän kertyneestä ylijäämästä voi olla sijoitettuna tämän ohjeen mukaisesti. Lisäksi sijoitustoiminnassa on huomioitava riittävä kassareservi (käyttötileillä olevien varojen tulee vastata vähintään kahden kuukauden nettomenojen määrää) sekä investointireservi (vuotuisen talousarvion mukaisen investointimenon määrä). Yli vuoden mittaisia sijoituksia voidaan tehdä rahavaroille, jotka ylittävät kassa- ja investointireservin.

Kuntayhtymälle on vuosien aikana kertynyt kassavaroja, joita voitaisiin myös sijoittaa. Kassavaroja kuntayhtymällä oli toukokuun lopussa noin 8,9 miljoonaa euroa. Kahden kuukauden toimintakulut olivat vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan keskimäärin noin 2.444.542,- €. Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä 31.12.2025 oli 7.855.564,- €, josta 60 % on 4.713.338,- €, mikä vaadittavaan kassareserviin nähden määrittää sijoitusten enimmäismäärän. Sijoitustoiminnan tarkoituksena on varallisuuden reaaliarvon säilyminen pitkällä aikavälillä ja saavuttaa varoille pankkitilin korkotasoa parempi tuotto.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Valtuutetaan elinvoimajohtaja kilpailuttamaan sijoitustoiminnan palvelut kuntayhtymälle noudattaen yhtymävaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 70**TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2026 - 2027**

Työpaikan, jolla työskentelee yli 30 henkilöä, tulee laatia tasa-arvosuunnitelma, jota päivitetään vähintään joka 2. vuosi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty viimeksi vuonna 2024. Oppilaitoksessa laadittava tasa-arvosuunnitelma on työkalu tasa-arvoa edistävän työn tueksi. Tasa-arvosuunnitelmalla tuetaan sukupuolten tasa-arvon edistämistä koulun arjessa ja ennaltaehkäistään sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää. Yhdenvertaisuussuunnitelmalla varmistetaan sekä henkilökunnan jäsenten keskinäinen yhdenvertainen kohtelu, että opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu.

LHKK:ssa on nimetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, joka on päivittänyt henkilöstölle ja opiskelijoille yhteisen tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2026-2027. Suunnitelma on käsitelty yhteistoimintaryhmän kokouksessa 18.5.2026.

Liite 1: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hyväksytään liitteenä oleva Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2026 - 2027.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 71**PEDAGOGINEN SUUNNITELMA**

LHKK sai uuden strategian 1.1.2026 alkaen. Strategiassa luovuttiin erillisestä pedagogisesta strategiasta ja sen sijaan strategian liitteeksi laadittiin pedagoginen suunnitelma. Pedagoginen suunnitelma on laadittu henkilöstön kanssa yhteisesti strategian painopisteet huomioiden (kestävä ja vaikuttava osaaminen, vaikuttavat kumppanuudet, uudistaminen ja tiedolla johtaminen). Pedagogiikan ytimenä on yhteisölähtöisyys, jossa opiskelijat, henkilöstö ja työelämä muodostavat vuorovaikutteisen ja osallistavan oppimisympäristön. Esityslistan liitteenä on pedagoginen suunnitelma.

Liite 2: Pedagoginen suunnitelma

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hyväksytään pedagoginen suunnitelma 16.6.2026 alkaen.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 72**OPPIMISEN TUEN TOIMINTASUUNNITELMA**

Oppimisen tuen lakiuudistus tulee ammatillisessa koulutuksessa voimaan 1.8.2026. Opiskelijan oikeus oppimisen tukeen vahvistuu niin, että opiskelijalla tulee olla mahdollisuus saada matalan kynnyksen tukea koko tutkintokoulutuksen ajan niin, että hän saavuttaa opiskelulle asetetut tavoitteet. Tukea tulee saada riippumatta tuen tarpeen taustalla olevista syistä ja oppimisen tuen antaminen kuuluu kaikille ohjaus- ja opetushenkilöstöön kuuluville. Lakiuudistuksen tavoitteena on varmistaa se, että opinnot etenevät opiskelijan henkilökohtaisen suunnitelman (HOKS) mukaisesti. Tavoitteena on opintojen keskeyttämisten vähentäminen, tutkinnon suorittamisen ja valmistumisen tukeminen sekä siirtyminen työelämään tai jatko-opintoihin. Opiskelijoilla on oikeus oppimisen tukeen ja erityiseen tukeen riippuen yksilöllisistä tarpeista.

Toimintasuunnitelmassa selvitetään oppimisen tuen toteutus FAI:ssa, oppimisen tuen prosessit ja vastuut, opiskeluhuollon toimijoiden roolit (Oma Häme), tuen toteutumisen seuranta ja arviointi, henkilöstön perehdyttäminen oppimisen tukeen sekä lakiuudistuksesta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja työelämän edustajille.

Erityisen tuen koordinaattori, erityisopettaja Sanna Nouko on tehnyt oppimisen tuen toimintasuunnitelmaa yhdessä erityisen tuen ydintiimin kanssa. Suunnitelmassa on laajasti tietoa lakiuudistuksesta, mutta ennen kaikkea se on käytännönläheinen koonti siitä, mitä kaikkea juuri FAI:ssa tehdään sen eteen, että oppimisen tuki toteutuu opiskelijoille. OPH on kouluttanut ammatillisen koulutuksen toimijoita lakiuudistukseen useassa webinaarissa viime vuoden aikana. FAI:sta on osallistunut webinaareihin eri ammattialojen erityisopettajia ja muuta henkilöstöä. Toukokuussa erityisen tuen ydintiimi koulutti yhdessä opinto-ohjaajien kanssa FAI:n opetus- ja ohjaushenkilöstä yhteisessä infossa sekä learning cafe-menetelmällä koulutusalaakohtaisesti. Koulutusta oman talon sisällä jatketaan edelleen syksyllä.

Liite 3: Oppimisen tuen toimintasuunnitelma

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hyväksytään oppimisen tuen toimintasuunnitelma 1.8.2026 alkaen.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 73**MUUTOSNEUVOTTELUIDEN ALOITTAMINEN RAVINTOLA-, CATERING- JA ELINTARVIKEALALLA**

Ravintola- ja cateringalan sekä elintarvikealan tilanne on opiskelijamäärän suhteen heikko. Koko tiimin opiskelijamäärä oli toukokuussa 71, joista elintarvikealalla 28 ja ravintola- ja cateringalalla 43. Opiskelijoista on valmistumassa elokuun loppuun mennessä 31. Yhteishaun ja jatkuvan haun tilanne oli 11.5. seuraava: elintarvikealan 12 hakijaa, ravintola- ja cateringalalla 6 hakijaa.

Heikosta opiskelijatilanteesta johtuen, opetusresurssi on ylimitoitettu ja toiminnan sopeuttamiseksi tulee aloittaa muutosneuvottelut. Tilannetta on käsitelty yhteistoimintaryhmän kokouksessa 18.5.2026.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Yhtymähallitus päättää valtuuttaa yhtymäjohtajan yhteistoimintalain mukaisten muutosneuvotteluiden käymiseen ravintola-, catering- ja elintarvikealan toiminnan sopeuttamiseksi tuotannollisista ja taloudellisista syistä, sekä sopeuttamistoimien toimeenpanoon.

Toimivallan peruste §20 hallintosääntö

Päätös Hyväksyttiin.

§ 74**KONE- JA TUOTANTOALAN OHJAAJA**

Kone- ja tuotantoalan ohjaajan tehtävä oli avoimena Kuntarekryssä ajalla 30.4.-14.5.2026.

Hakijoilta edellytettiin soveltuvaa koulutusta ja työkokemusta alan tehtävistä. Eduksi katsottiin kokemus opiskelijoiden ohjaamisesta ammatillisessa, toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa.

Hakemuksessa kerrottiin, että tehtävässä menestyminen edellyttää mm. ammatillisen koulutuksen sisällön ja rakenteen ymmärtämistä ja että tehtävässä tarvitaan mm. itseohjautuvuutta, ratkaisukeskeistä työtettä, tiimityötaitoja ja asiakaslähtöistä ajattelua.

Määräaikaan mennessä saatiin seitsemän hakemusta ja hakijoista haastateltiin neljä. Haastattelijoina toimivat opiskelijapalveluiden johtaja ja henkilöstöpäällikkö.

Kokousmateriaalina on nähtävillä hakijoiden vertailu.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Ottaen huomioon hakijoiden välillä suoritettun ansiovertailun sekä haastattelussa esiin tulleet että tehtävän menestykselliseksi hoitamiseksi vaadittavat seikat, haastattelijat esittävät edellä mainituista seikoista syntyneen kokonaisarvion perusteella, että kone- ja tuotantoalan ohjaajan tehtävään valitaan xx Tampereelta.

Toimivallan peruste §33 hallintosääntö

Päätös Hyväksyttiin.

§ 75**IRTISANOUTUMINEN**

xx on irtisanoutunut toimestaan 8.6.2026 ja työsuhde päättyy 22.6.2026.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Merkitään irtisanoutuminen tiedoksi ja avataan laskentasihteerin toimi hakuun.

**Toimivallan
peruste** §33 hallintosääntö

Päätös Merkittiin tiedoksi ja hyväksyttiin.

§ 76**LIITTYMINEN KUNTIEN LEASINGPALVELUT 2027 -PUITEJÄRJESTELYN KILPAILUTUKSEEN**

Kuntayhtymä on sitoutunut Hanselin Leasingpalvelut 2023–2024 (2026) -puitejärjestelyyn. Kuntayhtymällä on aika ajoin tarve hankkia kalusteita, koneita, laitteita ja muuta irtainta käyttöomaisuutta, joiden osalta voi olla tarkoituksenmukaista käyttää leasingrahoitusta. Tällöin hankintoihin ei sitouduta pitkäaikaisesti pääomaa ja rahoitus saadaan jaksotettua pidemmälle ajalle.

Hansel Oy on avannut Kuntien leasingpalvelut 2027 (00861) -puitejärjestelyn kilpailutuksen valmistelun. Puitejärjestelyllä voidaan hankkia irtaimen käyttöomaisuuden leasingpalveluita, jotka sisältävät leasingrahoituksen, rahoitettavien leasingkohteiden hallinnointiin tarkoitetun hallintapalvelun sekä vuokrakauden jälkeen palautuvien leasingkohteiden käsittelyyn liittyvät palvelut. Tyypillisiä rahoitettavia kohteita ovat muun muassa ICT-laitteet, tutkimus- ja koulutuslaitteet, työkoneet, turvatekniikka ja kalusteet.

Puitejärjestelyn tavoitteena on olla asiakkaiden käytettävissä vuoden 2027 alusta lukien. Suunniteltu sopimuskausi on kaksi vuotta, minkä lisäksi Hansel voi jatkaa sopimusta enintään kahdella optiovuodella.

Kuntayhtymän on edelleen tarkoituksenmukaista olla mukana leasingpalveluiden puitejärjestelyssä.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Liitytään Hansel Oy:n Kuntien leasingpalvelut 2027 (00861) -puitejärjestelyn kilpailutukseen.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 77**KOSMETOLOGIAN TILAN PERUSKORJAUKSEN MÄÄRÄRAHAN MUUTOS**

Hallintosäännön 56 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä yhtymävaltuustolle talousarviovuoden aikana. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Esitettävällä investointimäärärahan lisäyksellä ei ole vaikutusta asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin tai tuloarvioihin, vaan määrärahalisäys mahdollistaa tilojen toteuttamisen suunnitelmien mukaisesti sekä parantaa niiden käyttöastetta ja monikäyttöisyyttä tulevaisuudessa.

Kosmetologian tilojen peruskorjauksen suunnittelu aloitettiin vuoden 2025 alussa. Talousarvion laatimishetkellä hankkeen kustannusarvio oli 150 000 euroa ja se perustui tuolloin käytettävissä olleisiin suunnitelmiin. Suunnittelun edetessä tilojen käyttötarpeet ovat tarkentuneet ja suunnitelmiin on tehty muutoksia, joita ei ole voitu huomioida alkuperäisessä kustannusarviossa.

Alkuperäisissä suunnitelmissa neuvottelutila ja yhteisöllisyystila oli tarkoitus toteuttaa pääosin erillisinä tiloina. Suunnitelmien tarkentuessa tilojen muunneltavuutta ja monikäyttöisyyttä on kehitetty lisäämällä tilakokonaisuuteen toinen ääntä eristävä taiteseinä. Muutoksen myötä tilat voidaan tarvittaessa yhdistää yhdeksi lähes 200 m²:n suuriseksi kokonaisuudeksi, mikä mahdollistaa tilojen nykyistä laajemman käytön opetuksessa, tapahtumissa, messuissa sekä ulkopuolisten ryhmien kokous- ja koulutuskäytössä.

Hankkeen suunnittelun edetessä toteutettu akustiikkasuunnittelu on lisäksi edellyttänyt muutoksia neuvottelutilan materiaali- ja akustiikkaratkaisuihin tilan toimivuuden ja käyttökokemuksen varmistamiseksi. Myös valaistussuunnitelmaa on tarkennettu siten, että koko tilakokonaisuuteen toteutetaan alkuperäisen suunnitelman mukainen neuvottelutilan valaistus- ja ohjausjärjestelmä. Ratkaisulla varmistetaan yhtenäinen ja tarkoituksenmukainen valaistus koko tilaan tilanteissa, joissa taiteseinät avataan ja tilat ovat käytössä yhtenä kokonaisuutena.

Suunnitelmien tarkentumisesta aiheutuvat muutokset nostavat hankkeen kokonaiskustannuksia alkuperäisestä kustannusarviosta. Talousarviossa varattu investointimääräraha ei riitä hankkeen toteuttamiseen lopullisten suunnitelmien mukaisesti.

Saksankatu 46:n rakennusten salaojitukseen on talousarviossa varattu 300 000 euron investointimääräraha. Tämänhetkinen toteuma on 171 029 euroa ja kustannuksia arvioidaan tulevan vielä noin 80 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannusten arvioidaan jäävän noin 250 000 euroon.

Ehdotetaan, että Saksankatu 46:n rakennusten salaojitukseen varatusta investointimäärärahasta siirretään 20 000 euroa kosmetologian tilojen peruskorjaukseen, jolloin kosmetologian tilojen peruskorjauksen määräraha korotuksen jälkeen on 170 000 euroa.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että kosmetologian tilan peruskorjauksen investointimäärärahaa korotetaan 20 000 eurolla, ja että Saksankatu 46 rakennusten salaojitukseen varattua määrärahaa pienennetään vastavasti 20 000 eurolla.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 78**KAHDEN M1 LUOKAN 1+8 PAIKKAISEN HENKILÖAUTON HANKINTA**

Yhtymähallitus päätti kokouksessaan 20.5.2026 § 61 esittää yhtymävaltuustolle 50 000 euron lisämäärärahan myöntämistä logistiikka-alan ajoneuvohankintoihin.

Hankinta kilpailutettiin Clouidia-kilpailutusjärjestelmässä avoimena pienhankintana. Tarjoukset tuli jättää 8.6.2026 klo 14.00 mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin tarjoukset kolmelta tarjoajalta, joista yhden tarjoajan tarjoukset täyttivät kaikki tarjouspyynnössä asetetut pakolliset vähimmäisvaatimukset. Renting Rentals Finland Oy:n tarjoukset hylättiin tarjouspyynnön vastaisina, koska tarjouksista ei voitu todentaa kaikkien tarjouspyynnössä asetettujen pakollisten vähimmäisvaatimusten täyttymistä. Tarjouksista puuttuivat useat vähimmäisvaatimusten arvioimiseksi tarvittavat tiedot. K Auto Retail Oy:n tarjoukset hylättiin tarjouspyynnön vastaisina, koska tarjotut ajoneuvot eivät täyttäneet tarjouspyynnössä asetettua pakollista vähimmäisvaatimusta katsastuksen voimassaolosta. Tarjouspyynnössä edellytettiin, että katsastuksen tulee olla voimassa vähintään kuusi kuukautta.

Tarjoukset on pisteytetty tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden mukaisesti. Valintaperusteena oli laadulliset perusteet 100%. Suurin mahdollinen pistemäärä oli 40 pistettä. Tarjousten mahdollisesti päätyessä tasapisteisiin olisi tarjousvertailun ratkaissut alin hinta. Tarjousten pisteet sekä kokonaishinnat (alv 0%):

Osio 1

ST-Autokeskus Oy / Ford Transit Custom 340 2,0 TDCi 130 hv M6 Trend M1 L2H2 1+8

- Kokonaishinta 21 995,00€ € (alv 0 %)

- Pistemäärä 28 pistettä

Osio 2

ST-Autokeskus Oy / Renault Trafic dCi 125 TwinTurbo L2H2 1+8

- Kokonaishinta 27 997,00€ € (alv 0 %)

- Pistemäärä 30 pistettä

Tarjousvertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset olivat ST-Autokeskus Oy:lla.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hankitaan M1 luokan 1+8 paikkainen Ford Transit Custom 340 2,0 TDCi 130 hv M6 Trend M1 L2H2 henkilöauto sekä Renault Trafic dCi 125 TwinTurbo L2H2 1+8 paikkainen henkilöauto ST-Autokeskus Oy:ltä kokonaistaloudellisesti edullisimpaan hintaan 49.992,00 € alv. 0%.
Toimivallan peruste	§20 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 79**SYYSKAUDEN KOKOUSAIKATAULU**

Koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston ja yhtymähallituksen syyskauden 2026 kokousaikatauluksi esitetään seuraavaa:

ti 18.8.2026 klo 17.00 Yhtymähallitus
ti 15.9.2026 klo 17.00 Yhtymähallitus
ke 28.10.2026 klo 17.00 Yhtymähallitus
ti 17.11.2026 klo 17.00 Yhtymähallitus
to 26.11.2026 klo 17.00 Yhtymävaltuusto
ke 9.12.2026 klo 17.00 Yhtymähallitus

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hyväksytään kokousaikataulu.
Toimivallan peruste	§119 hallintosääntö
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 80**PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET**

- viranhaltijapäätökset 1. - 31.5.2026

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Merkitään tiedoksi ja hyväksyttäväksi.
Toimivallan peruste	§27 hallintosääntö
Päätös	Merkittiin tiedoksi ja hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen (julkisissa hankinnoissa hankintaoikaisun) 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta tai sen jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Yhtymähallitus

Postiosoite: PL 12, 30101 Forssa

Käyntiosoite: Saksankatu 27, 30100 Forssa

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)lhkk.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi

- oikaisun vaatijan nimi, asuinkunta sekä osoite- ja yhteystiedot
- päätös, johon haetaan oikaisua
- miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- oikaisuvaatimuksen perusteet

Hankintapäätöksen saattaminen markkinaoikeuden tutkittavaksi

Hankintalain 25 § mukaiset kansalliset kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa):

Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000€
Rakennusurakat	150 000€
Käyttöoikeussopimukset	500 000€

Muutoksenhakija voi hankintalain 25 §:n kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta vedota hankintalain vastaiseen menettelyyn ja saattaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun sai tietoonsa tarjouskilpailun ratkaisun perusteluineen.

Markkinaoikeuden osoite:

Markkinaoikeus *Puhelinvaihtde: 029 56 43300*
Radanrakentajantie 5 *Faksi: 029 56 43314*
00520 Helsinki

Sähköposti: *markkinaoikeus(at)oikeus.fi*

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA

2026-2027

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Sisällys

2024-2025.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
JOHDANTO.....	2
Tasa-arvo ja sen edistäminen	3
Tasa-arvo	3
Miten me edistämme tasa-arvoa?	4
Yhdenvertaisuus ja sen edistäminen	5
Yhdenvertaisuus	5
Miten me edistämme yhdenvertaisuutta?.....	6
Yhdenvertaisuuden edistäminen henkilökunnan osalta	8
Yhdenvertaisuuden edistäminen opiskelijoiden osalta.....	12
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimintamallit opiskelussa	14
Seuranta ja tiedottaminen.....	16
Seuranta	16
Tiedottaminen:	16
Tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025	16
Keskeinen lainsäädäntö	18
Suomen perustuslaki (731/1999)	18
Työsopimuslaki (55/2001)	18
Yhdenvertaisuuslaki (1347/2014).....	18
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutokset 1329/2014).....	18
Työturvallisuuslaki (738/2002)	18

JOHDANTO

Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi, saada ystäviä, työskennellä ja opiskella rauhassa.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on monimuotoinen yhteisö, meillä opiskelee ja työskentelee taustaltaan ja toimintakyvyiltään erilaisia, eri-ikäisiä ihmisiä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat henkilöt saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja työntekoon, mikä lisää oppilaitoksen ja työpaikan houkuttelevuutta.

Tasa-arvoinen oppilaitos ja työyhteisö rakennetaan kaikkien oppilaitoksen toimijoiden yhteistyöllä. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttaminen on jokaisen vastuulla.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu lain asettamiin vaatimuksiin sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoihin: **rohkeus**, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Tavoitteena on yhdenvertainen oppilaitos, jossa jokaisen on hyvä opiskella ja työskennellä.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen seurannasta vastaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jossa on edustettuna työnantajan, työntekijöiden ja opiskelijoiden edustus. Työryhmän tehtävänä on päivittää suunnitelmaa, pohtia mittareita ja niiden päivittämistä, raportoida tuloksista ja esittää kehittämis ehdotuksia.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ylläpitää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jonka jäseniä ovat:

- työnantajan edustaja: Tanja Paassilta
- työnantajan edustaja: Seija Lempiäinen
- työnantajan edustaja: Annastiina Virta
- työntekijän edustaja: Leena Liukkonen
- työntekijän edustaja: Maija Tuomola
- työntekijän edustaja: Tomi Suonpää
- työntekijän edustaja: Reija Vehviläinen
- **pääluottamusedustaja: Toni Lääveri**
- **luottamusedustaja: Nina Karilampi**
- työsuojeluvaltuutettu: **Jutta Äijälä**
- työsuojeluvaltuutettu: Mikko Pietilä
- opiskelijaedustajat

Tasa-arvo ja sen edistäminen

Tasa-arvo

Tasa-arvolla tarkoitetaan ihmisten samanarvoisuutta eli yhdenvertaista arvoa ja asemaa niin yksilönä kuin yhteiskunnan jäsenenä. Tasa-arvoon kuuluu kaikkien ihmisten samanarvoisuus riippumatta ihmisen yksilöllisistä tekijöistä. Termi tasa-arvo viittaa useimmiten sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja tasa-arvolla lain mukaan tarkoitetaan naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

Tasa-arvolain lähtökohtana on, että jokaiselle on turvattava mahdollisuus opiskella ja työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, myös esimerkiksi sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä opetuksella ja kasvatuksella on tärkeä tehtävä sukupuolten tasa-arvon edistämisessä ja sukupuolittietoisuuden lisäämisessä. Tavoitteenamme on kouluttaa tasa-arvoisia ja yhdenvertaisuutta lisääviä tulevaisuuden työelämän tekijöitä. Ketään ei syrjitä henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolista tasa-arvoa, ammatillista tasa-arvoa sekä ikääntymisen eri ikäisten huomioimista tasa-arvossa. Sukupuolten välisellä tasa-arvolla tarkoitetaan yhtäläisiä mahdollisuuksia tehdä valintoja, kehittyä opinnoissaan ja työssään sekä tulla palkituksi siitä ilman sukupuolesta johtuvia rajoituksia. Tasa-arvoon kuuluu myös se, että toimintatavat, pyrkimykset sekä tarpeet ovat yhtä arvostettuja, vaikka ne olisivat erilaisia. Tasa-arvossa ei ole kysymys samanlaisuudesta, vaan inklusiosta eli tasapuolisten mahdollisuuksien luomisesta kaikille.

Tavoitteena voidaan pitää tasa-arvoista, kehittyvää ja yhteistyökykyistä yhteisöä, jossa tasa-arvo on luonnollinen osa opiskelija- ja henkilöstöpolitiikkaa.

Tasa-arvon edistäminen on kaikkien edun mukaista. Tasa-arvosuunnittelulla avulla pyritään oikeudenmukaisuuteen, toteuttamisen lisäksi henkilöstön voimavarojen parempaan käyttöön sekä tasaisempi sukupuolirakenne merkitsee tietojen, kokemuksen kokemusten, erilaisten ominaisuuksien ja taitojen laajempaan hyödyntämiseen.

Aktiivisella ja tuloksellisella tasa-arvotyöllä voidaan myötävaikuttaa myönteisen oppilaitos- ja työnantajakuvan syntymiseen. Tasa-arvoista ja toimivaa opiskelu- ja työyhteisöä voidaan pitää myös kilpailuvalttina kilpailu- ja vetovoimatekijänä.

Miten me edistämme tasa-arvoa?

Oppilaitoksessa kunnioitetaan kaikkia ihmisiä ja hyväksytään heidät sellaisena kuin he ovat.

Kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus hakea kaikille aloille, sukupuolesta riippumatta. Myös opiskelijavalinta on sukupuolesta riippumaton. Rekrytoinneissa tehtävään valitaan ansioitunein hakija.

Sukupuolten tasa-arvo kattaa myös sukupuolen moninaisuuden eli hyväksyy ajatuksen, että sukupuolia on enemmän kuin kaksi. Seksuaalisten suuntautumisten ja identiteettien moninaisuuden tunnistaminen kuuluu sukupuolitietoiseen opetukseen ja ohjaukseen. Oppilaita ohjataan yksilöllisiin valintoihin ja lievitetään täten opinto-, koulutus- ja uravalintojen jakoa mies- ja naisaloihin. Käytännössä sukupuolitietoisuus näkyy siten, etteivät opetuksen ja ohjauksen käytännöt ylläpidä tyttöjen ja poikien jakoa erillisiin ryhmiin.

Tasa-arvoasioissa huomioidaan myös muunsukupuoliset lisäämällä esimerkiksi unisex wc-tiloja.

Oppilaitoksessamme huomioidaan tasa-arvon päivä 19.3. sekä kansainvälinen kulttuurisen monimuotoisuuden päivä 21.5. sekä kasvatusta, ohjausta ja monikulttuurisuusmessut syksyisin.

Yhdenvertaisuus ja sen edistäminen

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus on perusoikeus. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua, tehdä töitä ja saada erilaisia palveluita. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät ~~saisi~~ **saa** vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluita – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Erilaisten taustojen ei ~~tulisi~~ **tule** vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on avainasemassa oikeudenmukaisten mahdollisuuksien luomisessa. Työelämässä hankittujen taitojen ohella koulutus ja osaaminen vaikuttavat ihmisten yhteiskunnalliseen sijoittumiseen kaikkein eniten. Tästä syystä olemme erityisasemassa myös yhdenvertaisuuden edistämisessä. Meidän tulee tarjota yhdenvertaiset oppimis- ja työskentelymahdollisuudet kaikista väestöryhmistä tuleville opiskelijoille ja työntekijöille. Joskus tämä voi edellyttää erilaisuuden huomioon ottamista ja samanlaisesta kohtelusta poikkeamista, esimerkiksi antamalla **ohjausta sekä** **lisää aikaa opintojen toteuttamiseen.**

Oikeudenmukaisuuden tulee toteutua ~~myös~~ palkitsemisessa ja kurinpidossa, etujen ja velvoitteiden jaossa, rikkomusten ja ristiriitojen käsittelyssä sekä **opetuksessa,** **ohjaamisessa ja osaamisen** ~~oppijan~~ arvioinnissa. Koko yhteisön tulee pitää huolta siitä, että kaikille opiskelijoille ja työntekijöille kuuluvat samat yhteiskunnan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet. Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä työntekijöiden kulttuureja ja maailmankatsomusta on kunnioitettava tasapuolisesti, eikä ketään saa syrjiä niiden perusteella.

Miten me edistämme yhdenvertaisuutta?

Käytöstavat

Hyvillä käytöstavoilla edesautetaan viihtymistä opiskelijoiden keskuudessa ja työpaikalla. Järjestyssäännöt ohjaavat toimintaa ja koko henkilökunta valvoo niiden toteutumista ja puuttuu tarvittaessa epäkohtiin. Kaikilta edellytetään asianmukaista ja tasapuolista käyttäytymistä, epäasialliseen käytökseen puututaan.

Työvälineet

Työvälineet ovat kaikilla opiskelijoilla ja työntekijöillä yhdenvertaiset. Opiskelijoiden yhdenvertaisuutta edistetään alakohtaisesti esimerkiksi siten, että oppilaitos hyödyntää lainamateriaalia (esimerkiksi kierrätettävät oppikirjat) sekä sähköisiä oppimisympäristöjä, jolloin opiskelijat eivät joudu eriarvoiseen asemaan. ~~syntymävuoden perusteella (toisen asteen opintojen maksuttomuus vuonna 2005 ja jälkeen syntyneille).~~

Esteettömyys

Oppilaitoksen on oltava esteetön ja saavutettava kaikille. Esteettömällä ja saavutettavalla oppimisympäristöllä tarkoitetaan opiskelu- ja työskentely-ympäristöä, jossa jokainen voi toimia ominaisuuksistaan riippumatta yhdenvertaisesti.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tiloissa esteettömyys on huomioitu esimerkiksi siten, että G-rakennuksen auditoriossa on induktiosilmukka, kuulovammaisille tarkoitettu esteettömän kuuntelu-ympäristön apuväline. Rakennukset ovat pääasiassa hissittömiä, mutta tilannekohtaisesti kartoitetaan kulkemisen apuvälineet tai opiskelun mahdollistavat luokkatilat. Pitkällä suunnitteluvälillä pyritään rakennuksien esteettömyyttä lisäämään. G-rakennuksen remontin yhteydessä on otettu käyttöön ns. porraskiipijä, joka mahdollistaa liikuntaesteisten kulkemisen yläkerran opetustiloihin. ~~Oppilaitoksen pysäköintipaikoista osa varataan invapysäköintiin.~~ Pysäköintialueille merkitään paikat liikkumisesteisten pysäköintiin sisäänkäyntien läheisyyteen mahdollisuuksien mukaan.

Kurinpito

Kurinpidossa opiskelijoita kohdellaan tasavertaisesti. ~~Kurinpito on kaikille sama, opiskelijaan katsomatta.~~ Kaikki toteuttavat kurinpitoa tasavertaisesti ja yhdenmukaisesti. ~~Kurinpito on myös kaikilta työntekijöiltä tasavertaista,~~ Kaikki puuttuvat epäkohtiin. Henkilökunnalta edellytetään työelämän pelisääntöjen noudattamista, vastuullista työkäyttäytymistä ja epäasialliseen käytökseen puututaan.

~~Kannustusohjeistus (jätetäänkö koko kpl pois?)~~

~~Opiskelijalle Kaikille annetaan realistista ja totuudenmukaista palautetta. Lisäksi opiskelijoille jaetaan stipendejä opintojen aikana ja päättyessä. Tähän voi ehdottaa lisäyksiä~~

~~Opiskelun ja työn sekä ja perhe-elämän ja aktiivisen urheilun yhdistäminen arjen Urheiluakatemia Urheilijan polku mahdollistaa opintojen ja aktiiviurheilun yhdistämisen. Henkilöstöryhmillä on omat etätyön pelisäännöt. Toimistotyöntekijöillä on liukuva työaika, opettajilla sidottua ja sitomatonta työtä. Ammatilliset ohjaajat voivat tehdä etätyötä, jos on tarve.~~

Yhdenvertaisuuden edistäminen henkilökunnan osalta

Toiminta	Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt	Seuranta/Mittarit
Rekrytointi	Kaikilla pätevillä hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi. Rekrytointiprosessissa ei syrjitä ketään ja moninaisuutta arvostetaan.	Yhdenvertainen rekrytointiprosessi. Ohjeistetaan rekrytoijia toimimaan yhdenvertaisesti rekrytointiprosessin aikana. käytetään rekrytoinneista palautelomaketta käytetään rekrytoinnissa anonyymi rekrytointitapaa Alan edustaja osallistuu haastatteluun siinä tapauksessa, jossa hakijoiden joukossa ei ole sisäisiä hakijoita	Esimiehet esihenkilöt Henkilöstöpäälliköt Tasa-arvotyöryhmä henkilöstösihteeri henkilöstöasiantuntija	Kuntarekryn tilastot hakeneista ja valituista, Rekrytointiprosessin palautteet Hakijapalautteet on kerätty kaikista rekrytoinneista. Tasa-arvoryhmä on käynyt palautteet läpi vuosittain. Kuntarekryn anonyymi rekrytointi toteutuu.
Perehdyttämisen	Työntekijöillä on yhdenvertainen perehdyttämisprosessi, joka huomioi yksilöiden tarpeet.	Perehdytysohjelman noudattaminen Perehdyttämisprosessi sta kerätään palautetta. Perehdyttäjien perehdyttäminen Perehdyttämisohjelman kehittäminen.	esihenkilöt/ perehdyttäjät Henkilöstöpäälliköt Tasa-arvotyöryhmä	Palautteet perehdytyksestä, palautekeskustelussa. Uusi perehdytysohjelma otetaan käyttöön mentorien valmennus uudistettujen prosessien mukaiseen toimintaan.

Henkilöstön palkkaus	Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaiset. Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka. Järjestelyerät kohdennetaan oikeudenmukaisesti.	Järjestelyerien läpinäkyvä ja objektiivinen kohdentaminen Järjestelyerien kohdentamisesta tiedotetaan	Henkilöstöpäälliköt, esihenkilöt, KT-yhteyshenkilö (elinvoimajohtaja) Luottamusedustajat ja työnantajan edustajat	Palkkatilastot, henkilöstökysely tehtävänmukaisten lisien kirjaaminen intraan
Henkilöstön kehittäminen	Koko henkilöstöllä on mahdollisuus ammattitaidon ja oman työn kehittämiseen. Kehittämiseen varataan aikaa tasapuolisesti työtehtävien mukaan.	Yhdenvertaisuuden huomioiminen tiimeissä jäsenten kehittämisen suunnittelutyössä. Tiimin osaamisen ja osaamisen kehittämisen näkyväksi tekeminen tiimin kehityskeskustelussa. Kaikki henkilöstön koulutukset kirjataan Populukseen HR-järjestelmään	Tiimit ja tiiminvetäjät, henkilöstöpäälliköt, esihenkilöt. Johtotiimi, tiimit Henkilöstö, henkilöstöpäällikkö	Henkilöstötilastot ja -kysely, tiimin kehityskeskustelut Tuloskortti ja sen seuranta. Kehityskeskustelujen toteutuminen kaikissa tiimeissä Populuksen tilastot koulutuksiin ja työelämäjaksolle osallistuneista.

8.6.2026

Työyhteisö ja työkuultuuri	Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Esihenkilöt osaavat ottaa monimuotoisuuden huomioon. Kaikki henkilökunnan jäsenet ovat tasa-arvoisia. Tiimeissä toteutuu tasa-arvoisuus Toimitaan vastuullisen työkäyttämisen -mallin mukaisesti Varmistetaan kattava tiedonkulku työyhteisössä.	Monimuotoisuuden huomioiminen esimerkiksi työyhteisön viestinnässä (selkokieli). Tavoitellaan Käytetään sukupuolineutraalia puhetta ja puhetapaa. Vastuullisen työkäyttämisen mallin vastaiseen toimintaan puututaan. Jokaisen työntekijän vastuulla on tutustua viikoittain intran ja teamsin kanavien uutisiin sekä päivittäin sähköposteihin, teamsin viesteihin ja opetus- ja ohjaushenkilöstön lisäksi wilma-viesteihin sekä seurattava puhelinliikennettä työpäivien aikana.	Johtotiimi, henkilöstöpäälliköt, esihenkilöt koko henkilökunta Johtotiimi, esihenkilöt Turvallisuus- ja viestintäjohtaja, viestintätiimi, tiimit	Henkilöstön palautteet Seurataan henkilöstökyselyn tasa-arvoon liittyvien kysymysten vastauksia.
Tehtäväjärjestelyt ja työolot	Kehitetään tiimien työskentelyä siten, että työtehtävien jakautuminen on tasapuolista. Mahdollisia erityistarpeita pyritään ottamaan huomioon. Erilaiset elämäntilanteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.	Tehtäväjärjestelyt kirjataan tiimisopimukseen ja sitä seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Jokaiselle työntekijälle taataan työrauha sekä arvostus. Työolosuhteiden kartoittaminen.	Tiimit, henkilöstöpäälliköt kaikki Henkilöstöpäälliköt Työsuojelu koko henkilökunta	Tiimien kokoukset, kehityskeskustelut Henkilöstökysely Ilmoitukset, Henkilöstökysely Muistiot tapaamisista, joissa sovitaan henkilökohtaisia järjestelyjä

	Tasapuoliset työolosuhteet.			
--	--------------------------------	--	--	--

Yhdenvertaisuuden edistäminen opiskelijoiden osalta

Toiminta	Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt	Seuranta/Mittarit
Markkinointi /Hakeutuminen	Kaikilla soveltuvilla hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi. Hakuprosessissa on läpinäkyvä ja syrjimätön. ei syrjitä ketään.	Selkokieliset markkinointitekstit Kuvat valitaan yhdenvertaisuus huomioiden Teksti-puheeksi -toiminnon käyttöönotto	Osuma-tiimi vastuuopettajat, hakijapalvelut, opinto-ohjaajat ja viestintä	Hakijapalaute jatkuvan haun hakijoille palautteen kerääminen
Opiskelijan ohjaus	Opiskelijoiden perehdyttäminen koulu- ja työtiloihin. Opintoihin ohjausta.	Järjestetään kaikille yhteishausta valituille yhteinen orientaatiojakso. -> vastuuopettajille mallinnetaan selkeä malli läpi käytävistä asioista. Järjestetään jatkuvan haun opiskelijoille orientaatiojakso 4 krt/vuodessa. Opinto-ohjaajat ovat saavutettavissa ja vastuuopettajat ohjaavat opiskelijoita hyödyntämään palvelua. Koto-koulutuksissa vastuuopettaja hoitaa ohjausta. Vastuuopettaja ohjaa opiskelijaa kaikissa vaiheissa opintojen aikana. Hoks-keskustelut pidetään kolmen kuukauden välein. Vastuuopettaja järjestää omalle ryhmälleen vastuuopettajapäivän yhteistyössä hyvinvointitiimin kanssa.	Opiskelijapalveluiden johtaja, vastuuopettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, yto-opettajat ja yto-paja	Opinnoissa eteneminen Opiskelijapalautteet

Uraohjaus	Saada tasapuolisesti kaikille opiskelijoille mahdollisuus opiskelujen aikaiseen työskentelyyn tai harjoitteluun. Uraohjausta hyödynnetään opintojen jälkeisen työllistymisen edistämiseksi. Valmistuneiden avuksi järjestettyä palvelua hyödynnetään	Vastuuopettaja ohjaa opiskelijaa. Jobpari esittäytyy säännöllisesti kaikille opiskelijoille. Urasuunnitelma laaditaan opiskelujen alkaessa, sitä päivitetään hoks-keskustelun yhteydessä ja valmistuvan opiskelijan hoks-keskustelussa. Koto-koulutukseen rakennetaan malli opintojen ja työllistymisen ohjauksesta. Opinto-ohjaajat järjestävät valmistuvien infon valmistuville opiskelijoille 4 krt/vuosi.	Vastuuopettaja, opinto-ohjaajat, Jobparin henkilökunta Kajo-tiimi S2-tiimi, Oppimisen tuki -tiimi ja Opinto- ja uraohjauksen tiimi	Opiskelijan työllistyminen valmistumisen jälkeen, yritystoiminnan aloittaminen tai jatko-opintoihin suuntautuminen. Hoks tehty kaikille tutkinto-opiskelijoille
Kiusaaminen, syrjintä sekä sukupuolinen häirintä	Syrjintä- ja kiusaamistapaukset , sekä seksuaaliset häirintätapaukset sekä netissä tapahtuva kiusaaminen tunnistetaan ja niihin puututaan tehokkaasti.	Järjestyssäännöt ja muut ohjeet eri tilanteiden käsittelemiseksi. Monialainen työryhmä käsittelee tarvittaessa. Someturvataitojen vahvistaminen ja netissä tapahtuva kiusaaminen nostetaan teemaksi terveystiedon ja työelämätaitojen opetussisältöihin.	Vastuuopettaja, tuutorit, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä . Terveystiedon opettaja, työelämätaitojen opettaja, Yto-tiimi.	Opiskelijapalautteet , kouluterveyskysely
	Poissaoloihin ja opintojen etenemättömyyteen puututaan tasapuolisesti ja esim. opiskelijan ikä ei vaikuta poissaoloihin reagoimiseen.		vastuuopettajat, opiskelijapalveluiden johtaja	

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimintamallit opiskelussa

Opiskelijoiden koulutukseen hakeutuminen ja valinta

Haastattelujen tarkoituksena on selvittää hakijoiden motivaatio ja urasuunnitelmat. Hakijan terveydentilaa kysytään vain hänen työturvallisuutensa varmistamiseksi tulevissa tehtävissä ja koulutuksen aikana. Kysymykset raskaudesta ja perhesuunnitelmista eivät ole sallittuja.

Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla sekä logistiikan alalla noudatetaan SORA-lainsäädäntöä. SORA-säädösten tavoitteena on parantaa koulutuksen ja sen jälkeisen työelämän turvallisuutta ja lisätä koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien mahdollisuutta puuttua opiskelijoiden soveltumattomuuteen ja häntä koskeviin turvallisuuskysymyksiin. Säädosmuutoksilla pyritään edistämään potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenteen turvallisuutta, alaikäisten turvallisuutta sekä opiskelijan itsensä ja opiskelu- ja työyhteisöön turvallisuutta. Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja koulutuksenjärjestäjällä on velvollisuus laatia turvallisuutta parantavia määräyksiä ja valvoa niiden noudattamista. Säädökset koskevat myös aikuiskoulutusta.

Tavoitteena on varmistaa opiskelijoiden oikeusturva opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa sekä selkeyttää ja kehittää sääntelyä, siten että menettelyt perustuvat lainsäädäntöön. Koulutuksen järjestäjillä on yhteiset ja ennalta sovitut pelisäännöt, joiden mukaan opiskelijoita voidaan kohdella **kohdellaan** yhdenvertaisesti.

SORA-lainsäädännöllä määritellään

- tutkintokohtaiset terveysvaatimukset ammatillisessa koulutuksessa
- opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen, jos opintoihin tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia
- huumausainetestaus
- kurinpito

Koulutukseen hakeutujan ja opiskelijan on syytä perehtyä ammatillisen perustutkinnon rakenteeseen ja hakemaansa ammattialaan, joka perusteella hän voi itse pohtia, onko hänellä terveydellisiä edellytyksiä suorittaa alan tutkinto. Erityisesti astmaa, diabetesta, epilepsiaa tai muuta tasapainoon vaikuttavaa sairautta, sydän- ja verisuonitauteja, allergiaa ja käsi-ihottumaa sairastavien tai mikäli henkilöllä on näön tai kuulonheikkoutta tai tuki- ja liikuntaelimestön sairaus, tulisi mahdollisimman tarkoin selvittää etukäteen, miten heidän terveytensä soveltuu suunnitellulle ammattialalle.

Työ- ja opiskeluolosuhteiden sopivuus

Työ- ja opiskeluolosuhteet sopivat kaikille. Henkilön fyysiset ja psyykkiset kyvyt otetaan huomioon. Samoin huomioidaan mahdollisuuksien mukaan erilaisten ryhmien erityistarpeet siltä osin kuin ne liittyvät työn ja opiskelun suorittamiseen.

Oppimisesteiden vähentäminen

Opiskelijalle tehtävät kartoitukset tekevät opiskelijan tietoiseksi kyvystään opiskella ja tavastaan oppia, mikä on tärkeä tuki oppimistaitojen kehittämisessä. Opiskelijoita, joilla on oppimisvaikeuksia, autetaan mahdollisuuksien mukaan tukitoimilla. Opiskelijat, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, voivat saada opetusta suomen kielessä. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijapalveluissa opettajat ja ohjaajat tukevat erilaisia oppijoita ohjaustoimenpiteillä. Kaikki tukitoimet kirjataan opiskelijan hoksiin.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksessa esitellään opiskelijoille tasapuolisesti eri ammattialoja ja -ammatteja sekä tutustutaan alojen vaatimuksiin, opiskelupaikkoihin ja pääsyaatimuksiin. Opintopolkuja yksilöllistetään ja aikataulutetaan tarpeen mukaan. Tasa-arvon toteutumista tuetaan yksilöllistämällä opiskelijoiden opintopolkuja – tasa-arvo opetuksessa vahvistuu, kun opiskelijoille on mahdollisuus edetä opinnoissaan omien lähtökohtiensa ja tarpeidensa mukaisesti. Tutkinnon suorituksen aikana päivitetään urasuunnitelmaa, mahdollistetaan kansainväliset polut ja väyläopinnot ammattikorkeakouluun sekä varmistetaan valmistumisen jälkeinen jatko-opintokelpoisuus.

Opiskelijoiden asema koulutuksen aikana

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijoilla on sama asema opetuksessa riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta, vammaisuudesta, sukupuolisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Kaikkien opiskelijoiden on voitava hyötyä samanarvoisesti kaikista toiminnoista ja järjestelyistä, jotka ovat koulutuksen osana.

Ei-suomenkielisten suomen kielen taito

Mikäli koulutus on suunnattu maahanmuuttajille ja osallistuminen edellyttää tietyn tason suomen kielen osaamista, on osaamisen taso ilmoitettava koulutuksen esitteissä ja ennakotiedotuksessa. Opetuskielenä on suomi, hakijan suomen kielen taidon on oltava riittävä, jotta hänet voidaan valita koulutukseen. Hakijan suomen kielen taito testataan ennen opiskelijavalintaa.

Opiskelijan vaikutusmahdollisuudet

Opiskelija voi vaikuttaa opiskeluunsa liittyviin asioihin henkilökohtaisen osaamisenkehittämissuunnitelman (HOKS) kautta. Opiskelijat voivat vaikuttaa opiskeluoloihin ja yleisten käytäntöjen kehittämiseen antamalla kehittämis ehdotuksen tai palautteen palautejärjestelmien kautta. Tutorit ajavat opiskelijoiden asioita tuomalla esiin kehittämis ehdotuksia ja muita ideoita.

Opetustilanteissa pyritään huomioimaan seuraavia tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä asioita:

- syrjinnän ja epätasa-arvoisen toiminnan ehkäiseminen/varhainen puuttuminen
- kiusaamisen tunnistaminen ja mahdollisimman varhainen puuttuminen
- seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ja mahdollisimman varhainen lopettaminen
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja noudattaminen
- yhdenvertaisuuteen perustuvien opetusmenetelmien käyttö
- oman kulttuurin, kielen ja identiteetin tukeminen
- suvaitsevaisuuden edistäminen
- elinikäiseen oppimiseen tarvittavien valmiuksien edistäminen
- kansainvälisyyden edistäminen
- sosiaaliseen vuorovaikutukseen kannustaminen
- riittävä resursointi opetukseen ja ohjaukseen
- riittävät ohjaus- ja tukipalvelut opiskelijoille
- arvioinnin perusteet kerrotaan opiskelijoille tutkinnon osan/opintojakson alussa

- opiskelijoilla on käytössä oppilaitoksen sähköposti- ja wilma-tunnukset sekä mahdollisuus O365-ohjelmien lataamiseen myös omalle koneelle.

Seuranta ja tiedottaminen

Seuranta

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tekijöitä, kuten perhepoliittisten vapaiden käyttöä, sukupuoli- ja ikärakennetta, henkilöstön työtyytyväisyyspalautetta ja opiskelijoiden opiskelijapalautetta, seurataan vuosittain osana Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän toimintakertomusta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu vuosittain käsittelemään henkilöstökyselyn ja opiskelijapalautteiden tuloksia sekä toimintakertomuksen koontitietoja. Samalla työryhmä päivittää tavoitteet kuluvalle ja seuraavalle vuodelle.

Vuosittain kartoitetaan henkilöstön osalta:

- henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne
- Perhepoliittisten vapaiden käyttö
- palkat hinnoitteluryhmittäin
- miesten ja naisten palkkaerot
- henkilöstötutkimuksen tulokset

Vuosittain kartoitetaan opiskelijoiden osalta:

- opiskelijoiden määrä
- opiskelijoiden ikähaarukka
- opiskelijoiden määrä aloittain
- opiskelijapalautteiden tuloksia

Yhteistoimintaryhmä perehtyy säännöllisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus –tilanteeseen ja käsittelee aloite/palautelaatikoiden sisältöä. Yhteistoimintaryhmä antaa tarvittaessa kannanottoja ja toimenpide-ehdotuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi organisaatiossa.

Tiedottaminen:

Henkilöstölle tiedotetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta vuosittain ja uusien työntekijöiden perehdyttämisen yhteydessä. Opiskelijoille suunnitelma käydään läpi orientaatioviikon yhteydessä.

Yhteistoimintaryhmän käsittelemä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma löytyy IMS:stä. Tasa-arvolain mukaan tilannetta on seurattava vuosittain, vaikka tasa-arvoon liittyviä ongelmia ei olisikaan.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2026-2027

TAVOITE	VASTUUHENKIÖ	AJANKOHTA
Mahdollistaa opiskelijoiden eritasoinen eteneminen erityisesti suomen kielen opinnoissa	koulutusjohtaja	2027
Työnhakijoiden palautejärjestelmän tulosten hyödyntäminen	henkilöstöpäällikkö	
Vastuuopettajille laaditaan selkeä toimintamalli orientaatiojaksoille (mitä opettajalta edellytetään ja mitä on jo käyty yhdessä)	Opiskelijapalveluiden johtaja ja opintojen ohjaus, Osuma-tiimi	2026-2027
turvakävelyn toteuttaminen kaikille aloittaville opiskelijoille - toteutumisen seuranta toimitilasovelluksen kautta	Opiskelijapalvelut ja vastuuopettajat seuranta työsuojelutiimi	Uusien opiskelijoiden aloittaessa opinnot seuranta 2026 ja 2027
Kiinnitetään huomiota opetusmateriaalin ja opetuksen selkokieliisyyteen. Pyritään lisäämään nettisivuille selkokielineen, kuunneltava versio.	Erityisopettajat, opettajat, viestintä	
Esteettömyyden lisääminen: - Invapaikkojen lisääminen - Kiinteistöjen perusparannusten yhteydessä huomioidaan esteettömyys ja hissien tarve - tilojen selkeä merkintä ja opasteiden päivittäminen	Johtotiimi, palveluesimies kiinteistönhoito, turvallisuusjohtaja	2026-2027
Sukupuolineutraaliuden lisääminen - Unisex wc-tilojen lisääminen	Johtotiimi kiinteistönhoito turvallisuusjohtaja	2026-2027

Keskeinen lainsäädäntö

Yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, tasapuolisesta kohtelusta ja syrjinnän kiellosta säädetään mm. seuraavissa laissa:

Suomen perustuslaki (731/1999)

Suomen perustuslain yhdenvertaisuuspykälä (6 §) kieltää yleisesti syrjinnän, eli ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Perustuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Työsopimuslaki (55/2001)

Työsopimuslaki velvoittaa työnantajan huolehtimaan hyvästä ilmapiiristä työpaikalla. Työantajalta edellytetään työntekijöiden tasapuolista kohtelua ja kielletään työntekijöiden asettaminen eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta.

Yhdenvertaisuuslaki (1347/2014)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Laki velvoittaa työnantaja arvioimaan ja edistämään yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan. Edistämisvelvollisuus koskee kaikkia laissa mainittuja syrjintäperusteita. Kiellettyjä syrjintäperusteita ovat ikä, etninen tai kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuneisuus tai muu henkilöön liittyvä syy.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutokset 1329/2014)

Lain naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Laissa kielletään myös sukupuoleen perustuva häirintä. Lain tarkoituksena on lisäksi estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Työturvallisuuslaki (738/2002)

Työturvallisuuslaki määrittelee työnantajan ja työntekijöiden velvollisuudet työturvallisuuden toteuttamiseksi sekä työsuojelun yhteistoiminnan perusteet ja

käsittelee työpaikoilla esiintyviä haitta- ja vaaratekijöitä ja niiden ennakointia. Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon mm. työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito, ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa antamaan työntekijöille riittävän opastuksen työhön, työtehtäviin ja työoloihin sekä varmistamaan, että työntekijä on ymmärtänyt opastuksen.

Työturvallisuuslakia on muutettu 1.6.2023 siten, että siihen on lisätty työnantajan yleistä huolehtimisvelvoitetta ja työn vaarojen selvittämistä sekä arviointia ja työntekijälle annettavan opetuksen ja ohjauksen tarvetta. Työnantajan on esimerkiksi otettava huomioon työntekijän henkilökohtaiset ominaisuudet kuten esimerkiksi ikä ja sen tuomat vaatimukset työympäristölle.

Pedagoginen suunnitelma

2026-2028

LOUNAIHÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Sisällysluettelo

1. Johdanto

2. Koulutustoiminnan lähtökohdat

2.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

2.2 Turvallisuus oppilaitoksessa

2.3 Vastuullisuus

3. Koulutustoimintamme pedagogiset linjaukset

4. Pedagoginen suunnitelma 2026-2028

4.1 Kestävä ja vaikuttava osaaminen

4.2. Vaikuttavat kumppanuudet

4.3 Uudistaminen

4.4 Tiedolla toimiminen

4.5. Strategiakauden 2026-2028 tavoitteet

1. Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä koulutuksen järjestämislupa määrittelee tutkintojen ja koulutuksen suunnittelun keskeiset periaatteet ja lähtökohdat. Rehtori vastaa siitä, että toiminta suunnitellaan järjestämisluvan mukaisesti ja strategiset linjaukset toteutuvat. LHKK järjestää koulutusta ensisijaisesti Kanta-Hämeen, Someron ja Urjalan kuntien osaamis- ja koulutustarpeeseen.

Järjestämme ammatillista koulutusta, aikuisten perusopetusta, sekä tuotamme muita toimialaamme kuuluvia tai sitä tukevia koulutus- ja muita palveluja edistämällä osaamista, osallisuutta, hyvinvointia sekä yritysten, kuntien ja yhteisöjen elinvoimaa. Toteutamme tehtäväämme

1. järjestämällä tarvelähtöisiä osallisuutta, osaamista ja työllisyyttä edistäviä koulutus-, ohjaus- ja valmennuspalveluita
2. järjestämällä kotoutumista ja kansainvälisyyttä edistävää ja vahvistavaa toimintaa
3. toteuttamalla osaamisen kehittämisen palveluita ja henkilöstöpalveluita yrityksille, kunnille ja yhteisöille
4. innovoimalla vastuullisia yhteiskuntaa uudistavia ratkaisuja kumppanien ja verkostojen kanssa

Pedagogisessa suunnitelmassamme määrittelemme Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhteiset pedagogiset linjaukset ja toimintatavat. Suunnitelmaa täydennetään tutkinto- tai koulutuskohtaisilla toteutus- ja osaamisen arvioinnin suunnitelmilla. Suunnitelman avulla toteutamme LHKK:n strategiaa käytännön arjessa.

ROHKEUS
VASTUULLISUUS
YHTEISÖLLISYYS

Kuva 1. Olemme valinneet Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoiksi rohkeuden, vastuullisuuden ja yhteisöllisyyden, jotka ovat perustana kaikelle järjestämällemme koulutukselle ja muulle toiminnallemme.

Kuva 2. Rakennamme tulevaisuuden osaamista, hyvinvointia ja alueellista elinvoimaa neljän toisiaan tukevan strategisen painopisteen kautta.

1.

Kestävä ja vaikuttava
osaaminen

2.

Vaikuttavat
kumppanuudet

3.

Uudistaminen

4.

Tiedolla
toimiminen

2. Koulutustoiminnan lähtökohdat

2.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Jokaisella on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja työrauhaan sekä tuntee olonsa turvallisiksi opiskeluyhteisössä ja saada ystäviä.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on monimuotoinen yhteisö, meillä opiskelee ja työskentelee taustaltaan ja toimintakyvyltään erilaisia, eri-ikäisiä ihmisiä. Monimuotoisuus on meille tärkeä asia, ja siksi meillä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan ja arvioidaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoituksena on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat henkilöt saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja työntekoon, mikä lisää oppilaitoksen ja työpaikan houkuttelevuutta.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu lain asettamiin vaatimuksiin sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoihin: rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Suunnitelma määrittelee, miten mahdollisiin epäkohtiin puututaan. Käytänteitä kehitetään seurannan pohjalta. Tavoitteena on yhdenvertainen oppilaitos, jossa jokaisen on hyvä opiskella ja työskennellä.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen seurannasta vastaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jossa on edustettuna työnantajan, työntekijöiden ja opiskelijoiden edustus. Työryhmän tehtävänä on päivittää suunnitelmaa, pohtia mittareita ja niiden päivittämistä, raportoida tuloksista ja esittää kehittämishetkiksi.

Tasa-arvoinen oppilaitos ja työyhteisö rakennetaan kaikkien oppilaitoksen toimijoiden yhteistyöllä. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttaminen on jokaisen vastuulla. Mikäli opiskelija, vieras tai henkilökunta kokee tai havaitsee epäkohtia tai syrjintää, olemme ohjeistaneet heitä ilmoittamaan siitä heti opettaja tai jollekulle muulle työntekijälle. Näin tilanteeseen voidaan puuttua.

2.2 Turvallisuus oppilaitoksessa

Tavoitteenamme on, että jokainen tiloissamme työskentelevä, opiskeleva tai vieraileva tuntee olonsa turvallisiksi. Vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmien perusteella olemme laatineet kattavan turvallisuussuunnitelman.

Suunnitelmaan on kirjattu mahdolliset vaarat koko oppilaitoksen alueella sekä ulkona että sisätiloissa. Turvallisuussuunnitelmaan sisältyy pelastussuunnitelma. Suunnitelmasta löytyy ohjeet niin suojautumiseen kuin erilaisiin vaaratilanteisiin varautumiseen. Suunnitelma ohjaa toimimaan onnettomuuksia ehkäisevästi sekä erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa toimimiseen. Suunnitelman tarkoituksena on antaa perusteita kohteissa oleskelevien henkilöiden omatoimiseen suojeluun, ennalta ehkäistä ja toimia oikein vaara- ja onnettomuustilanteissa. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa päivitetään vuosittain, näin varmistamme suunnitelman toimivuuden tarvittaessa.

Uusille opiskelijoille ja henkilöstölle järjestetään turvallisuuskävelyt. Kävelyiden aikana perehdytään turvallisuusasioihin mm. hätäpoistumisteihin, ensiapupakkausten ja alkusammutuslaitteiden sijainteihin sekä kulkuun Fain tiloissa sekä ulkoalueilla. Opettajat vastaavat turvallisuuskävelysten toteuttamisesta.

Oppilaitoksessamme harjoittemme säännöllisesti erilaisia poistumis- ja sisälle suojautumisen harjoituksia. Harjoitukset toteutetaan normaalin kouluarjen ohessa, jolloin myös opiskelijat osallistuvat harjoituksiin. Osaan koulutuksistamme sisältyy ensiapukoulutusta, minkä lisäksi suosittelemme ja ohjaamme kaikkia opiskelijoita EA-koulutuksiin, myös henkilökuntaa kannustetaan hankkimaan EA-osaamista.

Oppilaitoksen järjestyssääntöjen tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle ja työntekijälle turvallinen opiskeluympäristö ja työympäristö. Järjestyssäännöillä edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Oppilaitoksessa edistetään kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Jokaisella on oikeus työrauhaan ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisiin työolosuhteisiin. Opiskelijoiden ja henkilökunnan tulee käyttäytymisellään edistää myönteistä ja asiallista käytöstä ja opiskeluilmapiiriä. Heidän on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Henkilökunta ja opiskelijat ovat kaikki vastuussa oppimisympäristöjen siisteydestä.

2.3 Vastuullisuus

Kestävä kehitys sekä vastuullisuus on yksi strategisista painopistealueistamme ja nostettu esille vahvasti myös arvoihimme. Olemme tehneet vastuullisuustyötä pitkään kestävän kehityksen, ilmastotyön ja sosiaalisen vastuun näkökulmista. Vastuullisuus ja kestävä kehitys ohjaavat kaikkea mitä teemme.

Vastuullisuus on sisäänkirjoitettu opintoihin.

- Opinnoissa korostetaan alaan liittyvää materiaalitehokkuutta, elinkaariajattelua ja taloudellisuutta.
- Jokainen ala on tehnyt osaamislupaukset. Käytännössä se tarkoittaa, että kaikilla aloilla opiskellaan kiertotaloutta ja vastuullisuutta.
- Mahdollistamme Kestävän kehityksen polkuopinnot, joilla voi edetä esim. alan ammattikorkeakouluopintoihin.
- Opinnoissa hyödynnetään omasta toiminnasta sekä seudun yrityksiltä syntyvää hukka- ja ylijäämämateriaalia.

Opiskelijoilla on aidosti mahdollisuus osallistua toimintamme kehittämiseen ja vaikuttaa opiskelu- ja oppimisympäristöihin. Meillä on opiskelijaedustus useassa tiimissä ja jokaisessa laajennetun johtotiimin tapaamisessa.

Tärkein tehtävämme on tuottaa ammatillaisia tulevaisuuden työelämän tarpeisiin. Lisäksi teemme monialaista yhteistyötä seudun työllisyyden edistämiseksi, olemme esimerkiksi luo- neet uudenlaista työllisyyden ekosysteemiajattelua seutukunnalle.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle on laadittu vastuullisen työkäyttäytymisen -malli. Malliin on kuvattu, miten hyvä työkäyttäytyminen on hyvin tehdyn työn edellytys ja se helpottaa vuorovaikutusta, ja täten hyvin toimivan työyhteisön muodostumista. Asiallinen ja vastuullinen työkäyttäytyminen ei syö toisten energiaa, vaan se lisää sitä ja tuo iloa työhön. Mallissa kuvataan myös mitä on häirintä ja epäasiallinen käyttäytyminen sekä annetaan toimintaohjeet, jos kokee joutuneensa häirinnän kohteeksi tai on havainnut epäasiallista toimintaa.

Henkinen ja ruumiillinen kiusaaminen, väkivaltainen käyttäytyminen, vihapuhe, nettikiusaaminen, opiskelun estäminen tai häirintä on oppilaitoksesamme ankarasti kiellettyä. Opiskelijoita on ohjeistettu olemaan yhteydessä oppilaitoksemme henkilökuntaan, jos kohtaa epäasiallista kohtelua joko itse tai jos havaitsee epäasiallista toimintaa.

Jokaisella LHK:n henkilöstöön kuuluvalla on velvollisuus puuttua kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään sekä ilmoitettava siitä kyseisten opiskelijoiden vastuupettajille. Vastuupettajalla on ilmoittamisvelvollisuus tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle. Koulutuksen järjestäjällä on toimivalta puuttua kiusaamiseen opetuksen tai siihen liittyvän toiminnan aikana (järjestyssäännöt). Kiusaaminen, häirintä, syrjintä tai väkivaltatilanteet tulee aina selvittää. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN VASTUULLISUUSOHJELMA

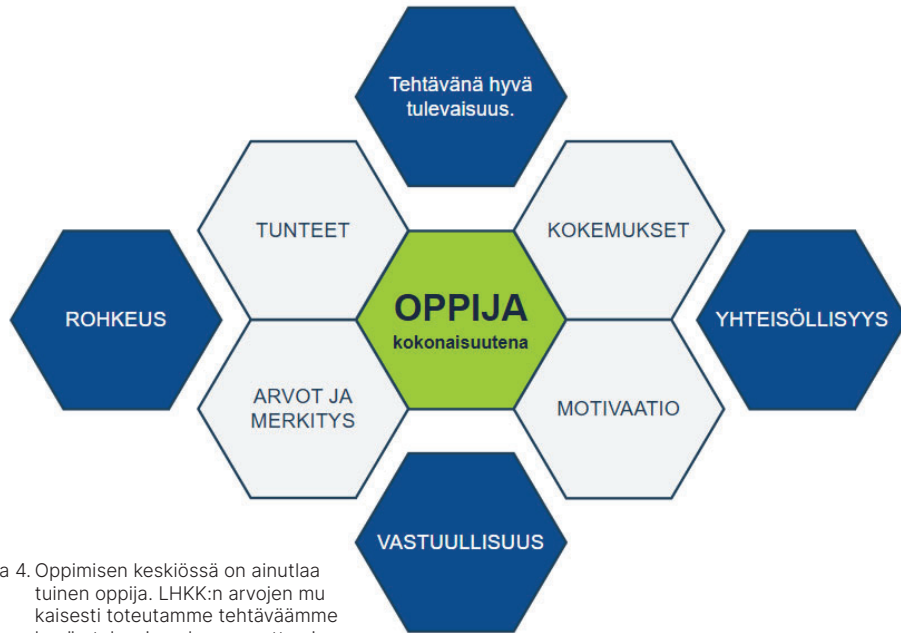

Kuva 3. YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteiden mukaisesti laaditun vastuullisuusohjelmamme myötä, olemme kaikella toiminnallamme sitoutuneet edistämään seuraavien tavoitteiden toteutumista: 4 Hyvä koulutus, 8 Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua, 12 Vastuullista kuluttamista sekä 13 ilmastotokeja. Jokainen tavoite on pilkottu osiin ja mietitty miten LHK:ssa voidaan konkreettisesti edistää tavoitteiden toteutuminen.

3. Koulutustoimintamme pedagogiset linjaukset

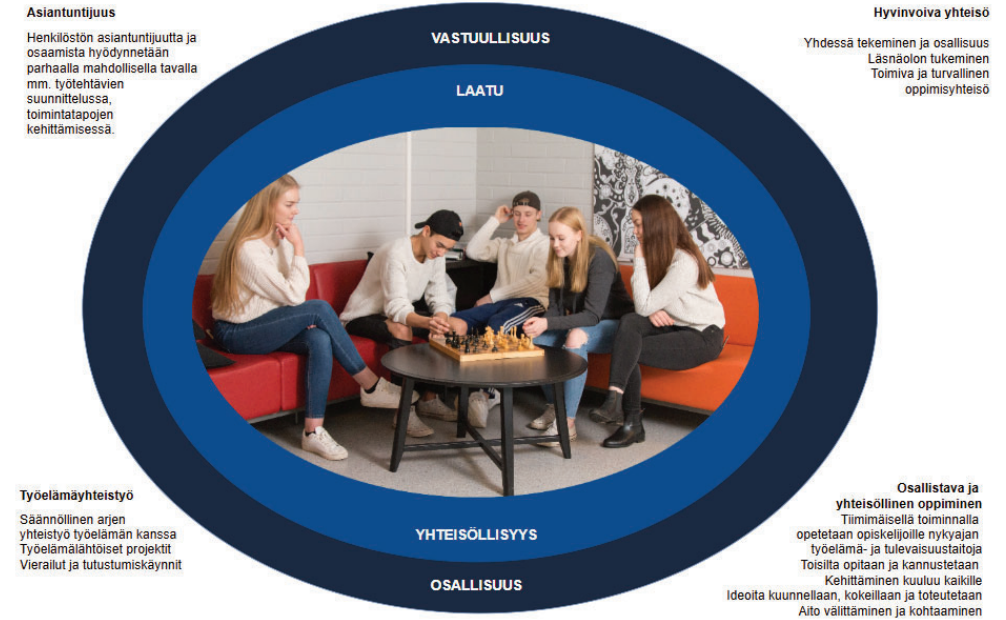
Pedagoginen toimintamme pohjaa humanis-holistiseen oppimiskäsitykseen. Humanistis-holistinen oppimiskäsitys yhdistää humanistisen oppimiskäsityksen arvot ja holistisen ihmiskäsityksen kokonaisvaltaisen ihmiskuvan. Sen mukaan oppiminen on yksilön kokemuksellinen, henkilökohtainen ja kokonaisvaltainen kasvu- ja kehitysprosessi, jossa huomioidaan oppijan tunteet, keho, mieli ja elämäntilanne.

Oppiminen nähdään prosessina, jossa opiskelija on aktiivinen toimija ja opettaja toimii ohjaajana ja kannustajana. Oppiminen on merkityksellistä, kokemuksellista ja liittyy yksilön elämäkokemuksiin. Opetuksessa tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijoiden ainutlaatuisuus huomioidaan yksilöllisten opintopolkujen eri vaiheissa. Oppilaitoksemme on turvallinen, kannustava ja vuorovaikutteinen oppimisympäristö ja oppiminen perustuu kokemuksellisiin tehtäviin, reflektioon ja dialogiin. Tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen.

Kuva 4. Oppimisen keskiössä on ainutlaatuinen oppija. LHKK:n arvojen mukaisesti toteutamme tehtäväämme hyvän tulevaisuuden saavuttamiseksi.

Pedagogisen toiminnan suuntaa ohjaavat LHKK:n arvot: yhteisöllisyys, rohkea kehittäminen sekä vaikuttavat kumppanuudet. Tehtävämme on varmistaa tulevien ammattilaisten tulevaisuutta edistämällä opiskelijoiden osaamista, osallisuutta ja hyvinvointia sekä yhteistyö- ja työelämätaitoja. Yhdessä opetushenkilöstön, opiskelijoiden ja työelämän kanssa kehitämme opetusta ja ohjausta oppimisen ja opetuksen laadun varmistamiseksi. Lähtökohtana on yhteisölläinen pedagogiikka, jossa jokaisella yhteisön jäsenellä on merkitys yhteisön arjen muuttamiselle.

Kuva 5. Yhdessä aktiivisesti toimien luomme hyvinvoivan yhteisön, jossa henkilökohtaiset oppimispolut mahdollistuvat.

Yhteisölähtöisyys tarkoittaa toimintatapaa, jossa jokainen yhteisön jäsen osallistuu aktiivisesti arjen toimintaan ja kehittämiseen. Sen tavoitteena on vahvistaa yhteisön jäsenten osallisuutta, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä, näin luomme osallistavaa ja yhteisöllistä ilmapiiriä. Oppiminen tapahtuu parhaiten vuorovaikutuksessa, jossa koko yhteisön tuki ja osallistuminen ovat keskeisiä oppimisprosessissa.

Yhteisölähtöisyys edistää luottamusta, avoimuutta ja vuorovaikutusta, mikä puolestaan lisää yhteisön jäsenten sitoutumista ja motivaatiota. Opiskelijoille yhteisölähtöisyys näkyy opintoihin sitoutumisena, parantaa hyvinvointia ja vähentää keskeyttämisä. Yhteisölähtöisyys siis tukee opiskelijoiden kokonaisvaltaista kehitystä ja valmistaa heitä paremmin tulevaisuuden haasteisiin ja työelämään.

Yhteisölähtöinen pedagogiikka on opetus- ja kasvatustapa, joka korostaa yhteisön, yhteisten sääntöjen ja yhteistyön merkitystä oppimisessa sekä opiskelijoiden ohjaamisessa. Pedagogiikassa panostetaan tietojen ja taitojen opetuksen ja ohjauksen lisäksi myös opiskelijan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Osoitamme aidosti välittämistä yhteisömme jäsenistä. Jatkuva ohjaus on läsnä arjessa tarkoittaen opiskelun ohjausta, henkilökohtaista ohjausta ja koulutus- ja uraohjausta. Opetus ja ohjaus on tavoitteellista, tilannesidonnaista, vuorovaikutteista ja yhteisöllistä toimintaa, jossa huomioidaan oppimisen eri muodot.

4. Pedagoginen suunnitelma 2026-2028

Yhdessä LHKK:n opetushenkilöstön kanssa olemme kehittäneet pedagogisen suunnitelmamme strategiamme mukaisiin painopisteisiin: kestävä ja vaikuttava osaaminen, vaikuttavat kumppanuudet, uudistaminen ja tiedolla johtaminen. Pedagogiikan ytimenä on yhteisölähtöisyys, jossa opiskelijat, henkilöstö ja työelämä muodostavat vuorovaikutteisen ja osallistavan oppimisympäristön.

4.1 Kestävä ja vaikuttava osaaminen

Opetus- ja ohjaushenkilöstö ottaa huomioon yksilöllisyyden ja toimii vastuullisena sparraaja- ja kannustaen itseohjaavuuteen samalla tukien opiskelijaa oppimisessa ja kehittämisessä. Henkilöstö auttaa inhimillisesti motivoiden kaikkia ymmärtämään osaamisen ja pedagogisten toimintatapojen merkityksen toiminnalle. Opettaja- ja ohjaushenkilöstön oman työn arvostus ja työn tuomat mahdollisuudet heijastuvat positiivisesti myös opiskelijoihin.

Kestävä ja vaikuttava osaaminen rakentuu opettajien ajantasaisesta pedagogisesta ja ammatillisesta osaamisesta sekä opiskelijoiden laaja-alaisesta osaamisen kehittämisestä. Opetuksessa vahvistetaan oppimisvalmiuksia, asiakaspalveluosaamista, vuorovaikutustaitoja ja tiedonhakutaitoja. Työelämän toimintaympäristöjen muuttuessa korostuvat teknologiset valmiudet, kuten robotiikan ja uusien ohjelmistojen käyttötaito sekä tekoälyn hyödyntämisosaaminen. Lisäksi yrittäjämainen toimintakulttuuri, luovuus, ongelmanratkaisukyky ja perustaidot ovat olennaisina kaikille aloille.

Laadukkaan koulutuksen toteutumista tukevat jatkuva osaamisen kehittäminen, opiskelija-lähtöinen työote ja opettajien läsnäolo arjen kohtaamisissa. Monialainen yhteistyö rikastaa opetusta, sillä eri alojen opettajat tuovat yhteisiin kokonaisuuksiin erilaisia näkökulmia ja syventävät oppimista. Käytännön oppimisympäristöjä kehitetään ja lähialueen yrityksiä kutsutaan entistä tiiviimmin mukaan yhteistyöhön.

Opetuksessa edellytetään erilaisten opiskelijoiden tukemista ja ohjaamista. Kielitietoisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Kaikki oppiaineet ovat myös kieliaineita ja jokaisella oppiaineella on oma käsitteistönsä ja tapansa käyttää kieltä. Erilaisia opiskelijoita haastetaan mahdollistamalla osallistuminen Taitaja-kilpailuihin tai muihin vaativampiin tehtäviin. Opiskelijoille tehdään näkyväksi jatko-opintojen kuten ammattikorkeakoulun ja yliopiston osaamisvaatimuksia.

Opiskelijoiden hyvinvointia ja työelämävalmiuksia tuetaan kokonaisvaltaisesti. Opiskelijoiden onnistumiset huomataan ja niistä annetaan palautetta. Hyvinvointitaitojen opiskelusta tehdään systemaattista ja hyvinvointia edistetään pedagogisin ratkaisuin. Asennetta, uteliaisuutta ja rohkeutta vahvistetaan kaikissa opinnoissa.

4.2 Vaikuttavat kumppanuudet

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee toimia aktiivisesti oman alansa edelläkävijänä ottaen joustavasti huomioon työelämän tulevaisuuden osaamistarpeet. Koulutuksen työelämäyhteydet rakennetaan pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti, jotta opiskelijat saavat ajantasaista osaamista ja sujuvan polun kohti työelämää. Työelämäyhteistyön perusta on laadukas työ-elämäjaksojen hoitaminen sekä säännöllinen yhteydenpito. Opettajien työelämäjaksot 2-3 päivää, työpaikkavierailut, yhteisprojektit ja simulaatiot todellisista työtilanteista vahvistavat ymmärrystä alan käytännöistä ja osaamistarpeista. Kansainvälisiä kumppanuuksia kehitetään esimerkiksi Erasmus-ohjelman avulla.

Koulutuksessa varmistetaan, että opetettavat sisällöt vastaavat työelämän osaamisvaatimuksia, ja opiskelijan polkua työelämään rakennetaan yhdessä työnantajan kanssa. Uraohjauksessa on keskeistä opiskelijoiden vahvuuksien tunnistaminen ja osaamisen sanoittaminen. Työssäoppimispaikat valitaan opiskelijan taitojen ja mahdollisen työllistymisen näkökulmasta. Opettajien omat yrityskontaktit ja alan tuntemus tukevat työllistymistä.

Kumppaneiden kanssa halutaan luoda uusia kokeiluja ja innovatiivisia oppimisen tapoja. Yritysten koneita ja laitteita voidaan hyödyntää yhteisissä projekteissa niin yrityksissä kuin oppilaitoksen tiloissa. Yritysten edustajia kutsutaan asiantuntijaopettajiksi. Järjestämme erilaisia verkostoitumistapaamisia kumppaneille. Työelämä hyötyy yhteistyöstä ja saa uusia näkökulmia.

Opettajia perehdytetään tiimeissä alan yhteistyökumppaneihin ja verkostoihin, ja jokaiselle opettajalle kuuluu oman alan verkostoissa toimiminen. Verkostoja hyödynnetään aktiivisesti toiminnan kehittämisessä ja yhteistyötä vahvistetaan jatkuvalla vuoropuhelulla. Opettajat hyödyntävät työelämässä oppimaansa opetuksen kehittämisessä. Tulevaisuuden osaamistarpeita seurataan ja arvioidaan yhdessä kumppaneiden kanssa.

**Yhdessä olemme
enemmän.**

4.3 Uudistaminen

Kehitämme jatkuvasti koulutuksia, palveluita ja toimintatapoja tulevaisuuslähtöisesti. Rohkeutta kokeilla uusia opetustapoja vahvistetaan tarjoamalla henkilöstölle koulutuksia esimerkiksi verkko-opetuksesta sekä järjestämällä tekoälypajoja, joissa omia materiaaleja kehitetään yhdessä. Opiskelijoille tarjotaan asiakaslähtöisesti erilaisia tapoja oppia ja tehdä tehtäviä.

Oppimisympäristöjä kehitetään monipuolisiksi ja joustaviksi, jotta erilaiset oppijat voivat menestyä. Kielitietoisuus huomioidaan opetuksessa ja monilukutaidon kehittämistä vahvistetaan. Oppimista tuetaan tarjoamalla häiriöttömiä tiloja sekä ohjeistamalla verkon valvottua ja tarkoituksenmukaista käyttöä.

Työelämäarvioinnit, auditoinnit ja palautekanavat – myös vapaamuotoiset viestit ja keskustelut – hyödynnetään systemaattisesti koulutuksen kehittämisessä. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan alan foorumeihin, messuille, seminaareihin ja oppilaitosverkostoihin, joista saadaan vertailutietoa, hyviä käytäntöjä ja mahdollisuuksia benchmarkkaukseen. Opettajien oma kiinnostus ja ammatillinen kehittymishalu tukevat jatkuvaa uudistamista.

Tiimien välinen ideointi nähdään keskeisenä voimavarana organisaation kehittämistyössä. Yhteistyötä vahvistetaan sisäisillä vertaisarvioinneilla, yhteisillä foorumeilla ja kahvihetkillä, joissa syntyy ideoita. Yhteiset projektit tuovat synergiaetuja, mahdollistavat asiantuntijuuden jakamisen ja tukevat innovointia. Asiantuntijoita hyödynnetään opettajina yli tiimirajojen, mikä tukee laaja-alaista oppimista. Asiakastyöt ja organisaation sisäiset tarpeet tarjoavat konkreettisia yhteistyön paikkoja. Yhteinen taukotila, yli toimialojen järjestettävät kehittämis- ja virkistyspäivät sekä avoin kysymisen kulttuuri vahvistavat yhteisöllisyyttä ja tiedon jakamista. Tekoälyä hyödynnetään sekä oppimisen tukena että materiaalien monipuolistamisessa, ja käyttöä edistetään esimerkiksi tekoälypajan kautta. Itslearningin käytön haasteisiin vastaataan tarjoamalla tukea, kuten yhteistä työskentelypajoja.

Opiskelijat osallistetaan aktiivisesti opetuksen ja toimintojen kehittämiseen. Keskeisiä periaatteita ovat kysyminen, kuunteleminen ja opiskelijoiden näkökulmien haastaminen. Opiskelijoiden kokemuksia käsitellään esimerkiksi TJK-jaksojen jälkeen, ja heitä kutsutaan mukaan laajennetun johtotiimin sekä tiimien kokouksiin. Osallistavia työpajoja järjestetään alakohtaisesti, ja opiskelijakunta toimii tärkeänä vaikuttamisen kanavana. Saadut palautteet analysoidaan ja niiden pohjalta laaditaan kehittämissuunnitelmia. Opiskelijoita rohkaistaan perehtymään uusiin teemoihin ja opettamaan oppimaansa myös muille, mikä tuo toimintaan tuoreita ideoita ja vahvistaa opiskelijalähtöisyyttä. Tavoitteena on, että opiskelijat ovat aidosti mukana kehittämässä oppilaitoksen toimintaa ja oppimisympäristöä.

4.4 Tiedolla toimiminen

Tiedolla toimiminen on keskeinen osa oppilaitoksen pedagogista kehittämistä, ja erityisesti tekoälyn nopea kehittyminen muuttaa opetuksen käytäntöjä. Opiskelijoiden tulee ymmärtää tekoälyn käyttöperiaatteet, eettiset kysymykset, lähdekriittisyys ja oman osaamisen merkitys tekoälyn tuottaman tiedon arvioinnissa. Oppimateriaaleja päivitetään säännöllisesti, tehtävänannot muotoillaan tarkemmiksi ja osaamista arvioidaan uusia menetelmiä kehittämällä. Opettajan rooli muuttuu ohjaavammaksi, ja opettajien on pohdittava omaa ammatti-identiteettiään sekä oppimiskäsityksiä suhteessa tekoälyn mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Vaikka tekoäly ei muuta opetuksen perustavoitetta, se lisää tiedon saatavuutta ja edellyttää uudenlaista pedagogista otetta.

Kriittisen ajattelun ja lähdekritiikin kehittäminen sisällytetään opetuksen rakenteisiin. Opiskeli-

joille opetetaan tiedon tarkistamista sekä lähteiden arviointia, ja heitä ohjataan hyödyntämään monipuolisia tiedonlähteitä, kuten verkkosisältöjä, kirjallisuutta ja videoita. Opiskelijoiden tulee ymmärtää, että tekoälyn käyttö edellyttää aihealueen osaamista, jotta sen tuottamaa tietoa voidaan arvioida ja soveltaa turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tulevaisuusajattelun ja ennakointiosaamisen vahvistaminen tukee opiskelijoiden valmiuksia toimia muuttuvassa työelämässä. Opetuksessa hyödynnetään ajankohtaisia uutisia, megatrendejä ja esimerkiksi Sitran ennakointimateriaaleja. Opettajien tulee itse olla ajan tasalla yhteiskunnallisista ilmiöistä ja hyödyntää ajantasaista oppimateriaalia, jotta opiskelijoita voidaan innostaa ja ohjata. Tiedonhakutaitoja ja lukutekniikoita kehitetään, ja tarvittaessa tekoälyä hyödynnetään tukityökaluna. Tavoitteena on, että opiskelijat ymmärtävät maailmantapahtumien merkityksen omalle alalleen ja osaamiselleen. Myös koulun omissa tiloissa voidaan lisätä ajankohtaisuutta esimerkiksi näyttämällä uutisotsikoita koulun näytöillä.

4.5 Strategiakauden 2026-2028 tavoitteet

Toteutamme yhteisölähtöistä pedagogiikkaa, joka ohjaa opetuksen ja ohjauksen kehittämistä yhteistyössä opetushenkilöstön, opiskelijoiden ja työelämän kanssa oppimisen ja opetuksen laadun varmistamiseksi ja mahdollistaa opiskelijoille työelämässä toimimisen. Strategiakauden 2026–2028 aikana tavoitteenamme on toteuttaa ja kehittää yhdessä työelämän kanssa, työelämässä tapahtuvan oppimisen vaikuttavuutta opiskelijan urakehityksessä, osaamisen hankkimisesta työllistymiseen asti.

Pedagogista toimintakulttuuria kehitämme yhä enemmän osallistavaksi, huomioiden työelämän muuttuvat tarpeet sekä opiskelijoiden yksilölliset kasvu- ja kehitysprosessit. Opiskelija saa oikeaa tukea, oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan. Monimuotoisessa yhteisössämme kiinnitämme huomiota kieli- ja kulttuuritietoisuuden laajentamiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen vaatii vahvaa yhteistyötä työelämän kanssa. Yhteistyötä vahvistamme mm. alakohtaisilla työelämätapaisilla.

Henkilökuntaa kannustamme kirjaamaan ja heille mahdollistetaan erilaisten asiakirjojen kuten HOKS:n, asiakaspalautteiden ja muiden ”signaalien” kirjaaminen reaaliajassa LHK:n järjestelmiin. Tallennettuja tietoja pyritään hyödyntämään nopeammin ja säännöllisesti arjen tilanteissa. Toimintatapojen ja järjestelmien omaksumiseen ja käytön tehostamiseen järjestämme työpajoja.

**LOUNAIS-HÄMEEN
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ**

Tehtävänä hyvä tulevaisuus.

lhkk.fi

**LOUNAIS-HÄMEEN
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ**

**FORSSAN
AMMATTI-INSTITUUTTI**

OPPIMISEN TUEN TOIMINTASUUNNITELMA

1.8.2026 alkaen

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Oppimisen tuen lakiuudistus: Tuen tasot	3
2.1. Oikeus oppimisen tukeen 63 §	3
2.2. Oikeus erityiseen tukeen 64 §	4
3. Oppimisen tuen toteutus Forssan ammatti-instituutissa	5
3.1. Tuen tarpeiden tunnistaminen	6
3.2. Ennaltaehkäisevä tuki ja varhainen puuttuminen	6
3.2.1. Pedagogiset pysäkit.....	7
3.2.2. Laajennetut HOKS-keskustelut	8
3.2.3. Opo-tunnit.....	8
3.3. Tuen järjestämisen yksilölliset ratkaisut ja inklusiivisuus	8
3.3.1. Esimerkkejä käytännön pedagogisista tukikeinoista yleisissä tuen tarpeissa	9
3.3.2. Vauhdittamo	11
3.3.3. Ohjauspaja	12
3.3.4. Koulutusalojen omat tuetut pajat	12
3.3.5. YTO-paja.....	12
3.3.6. Tenttipaja.....	13
3.3.7. Työnhakupaja	13
4. Oppimisen tuen prosessit ja vastuut	13
4.1. Opiskeluhuollon toimijoiden roolit oppimisen tuessa:	15
4.2. Muistilista työskentelyn tueksi.....	16
5. Tuen toteutumisen seuranta ja arviointi.....	16
5.1. Tuen toteutumisen kirjaaminen.....	17
5.1.1. Oppimisen tuen kirjaaminen.....	17
5.1.2. Tukiopetuksen kirjaaminen.....	19
5.1.3. Erityisen tuen kirjaaminen.....	19
6. Henkilöstön perehdyttäminen	20
7. Lakiuudistuksesta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja työelämän edustajille	20
8. Yhteenveto	21

1.Johdanto

Oppimisen tuen toimintasuunnitelma perustuu ammatillista koulutusta koskevaan lakiin sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän strategiaan. Toimintasuunnitelman tavoitteena on edistää oppimisen tuen laatua, kattavuutta, ajantasaisuutta sekä yhdenvertaista saatavuutta. Laadukkaalla oppimisen tuella tuetaan kaikkien perustutkinto-, ammattitutkinto- ja erikoisammattitutkinto-opiskelijoiden oppimista. Lisäksi suunnitelma tukee opetus- ja ohjaushenkilöstön kykyä tunnistaa tuen tarpeita ja tarjota opiskelijoille heidän tarvitsemaansa tukea.

Ammatillista koulutusta koskevan lain nojalla opiskelijoilla on oikeus saada tarvitsemaansa tukea ammatillisen tutkinnon suorittamiseen (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 63–64 §). Opiskelijan oikeus oppimisen tukeen vahvistuu niin, että opiskelijalla on mahdollisuus saada matalan kynnyksen tukea koko tutkintokoulutuksen ajan saavuttaakseen opiskelulle asetetut tavoitteet. Tukea voi saada riippumatta tuen tarpeen taustalla olevista syistä, ja oppimisen tuen antaminen on koko ohjaus- ja opetushenkilöstön asia.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä oppimisen tukea toteutetaan opiskelijälähtöisesti osana tutkintokoulutuksia siten, että tukea on saatavilla luontevana osana opiskeluarkea mahdollisimman nopeasti tuen tarpeen ilmetessä. Oppimisen tuen muotoja ja toteutusta kehitetään säännöllisesti vastaamaan opiskelijoiden tuen tarpeisiin. Oppimisen tuen toteutuksen keskiössä ovat varhainen puuttuminen, henkilökohtaistaminen sekä matalan kynnyksen tuki. Tuen toteutuminen varmistetaan vahvistamalla opintojen henkilökohtaistamista, työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjausta, opinto-ohjausta, erityisopetusta sekä yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Lakiuudistuksen tavoitteita ovat:

- varmistaa opiskelijoille lain edellyttämät henkilökohtaiset suunnitelmat
- varmistaa opintojen eteneminen
- vähentää opintojen keskeyttämistä
- tukea opiskelijoiden valmistumista tutkintoon
- tukea opiskelijoiden siirtymistä työelämään tai jatko-opintoihin

2. Oppimisen tuen lakiuudistus: Tuen tasot

2.1. Oikeus oppimisen tukeen 63 §

Kaikille toisen asteen opiskelijoille tarjottavaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää ja varhain annettua tukea kutsutaan oppimisen tueksi. Oppimisen tuki järjestetään osana tutkintokoulutuksen opetusta ja ohjausta koko opintojen ajan. Jokaisella ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen, jota hän tarvitsee tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Oppimisen tuen avulla jokaiselle opiskelijalle varmistetaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti mahdollisuus edetä opinnoissaan sujuvasti ja saavuttaa tutkinnon tavoitteet. Opiskelija saa sujuvaa, jatkuvaa ja tilanteeseensa sopivaa tukea nopeasti, joustavasti ja oikea-aikaisesti koko opiskeluajan. Tavoitteena on tarjota tukea osana opetusta heti, kun opiskelija sitä tarvitsee. Tukitoimet otetaan käyttöön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja niitä voidaan jatkaa tarpeen mukaan. Opiskelijan jaksaminen ja kokonaisvaltainen tilanne huomioidaan tukea suunniteltaessa. Lisäksi on tärkeää tunnistaa opiskelijan vahvuudet ja hyödyntää niitä tuen toteuttamisessa.

Monipuolisilla oppimisen tuen muodoilla, toimivalla yhteistyöllä ja etukäteissuunnittelulla vastataan opiskelijoiden tuen tarpeisiin ja taataan kaikille opiskelijoille riittävä tuki opintojen loppuun saattamiseksi. Opiskelijoille tarjottavan tuen tavoitteena on ennaltaehkäistä vaikeuksien kasautumista ja monimutkaistumista, suorittamattomien opintojen kertymistä ja opintojen keskeyttämistä.

Oppimisen tuki on helposti saavutettavaa tukea, joka vastaa opiskelijoiden yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Opettajat huomioivat opiskelijoiden tuen tarpeet jo opetusta suunnitellessaan siten, että opiskelijoiden on mahdollista saada tukea ja ohjausta opetuksen aikana. Opetus- ja ohjaushenkilöstö tukee opiskelijoita joustavasti ja vaihtoehtoisia menetelmiä hyödyntäen. Tukeen kuuluvat esimerkiksi opetuksen yhteydessä annettava tuki ja ohjaus, säännölliset tukipajat sekä tukiopetus, jota annetaan opiskelijoiden työjärjestykseen sopivina aikoina. Opiskelijat saavat tukea myös opiskelutaitoihin sekä opinnoissa tarvittaviin kielellisiin, matemaattisiin ja tietoteknisiin taitoihin. Tukea tarjotaan myös opiskelijoille, jotka ovat jääneet tilapäisesti jälkeen opinnoissaan esimerkiksi sairauden vuoksi.

Oppimisen tuki käytännössä:

- opettajan antama tukiopetus ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseen
- opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta

- erityisopettajan konsultoiva tuki muille opettajille erityispedagogisten tarpeiden huomioimiseen
- kapea-alaisemmissa oppimisen haasteissa erityisopettajan antamaa erityisopetusta ilman erityisen tuen päätöstä
- oppimisen tuen järjestämistä erilaisilla tukitoimilla

2.2. Oikeus erityiseen tukeen 64 §

Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen tai erityisopetukseen, jos hän tarvitsee pitkäaikaista ja säännöllistä tukea opinnoissaan. Erityistä tukea ja erityisopetusta annetaan todennettujen oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi silloin, kun oppimisen tuki ei ole riittävää. Päätös erityisestä tuesta ei edellytä virallista diagnoosia tai asiantuntijalausuntoa, todennetut syyt riittävät.

Mikäli opiskelija tarvitsee erityistä tukea, opiskelijaa ja hänen huoltajaansa tai laillista edustajaa kuullaan. Tukitoimien suunnittelussa ovat mukana huoltajat, tarvittaessa myös opiskeluhuollon, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuspalveluiden edustajat. Erityisen tuen ja erityisopetuksen antamisesta tehdään hallintopäätös. Päätös erityisestä tuesta on salassa pidettävä.

Erityisen tuen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa tutkinnon perusteiden mukaisen ammattitaidon ja osaamisen. Erityisen tuen muodot suunnitellaan opiskelijan valmiuksien, tavoitteiden ja tarpeiden mukaan ja valitaan sopivat oppimisympäristöt. Erityisellä tuella ammatillisessa koulutuksessa tarkoitetaan vahvempaa tukea tarvitseville opiskelijoille tarjottavaa erityisopettajan antamaa säännöllistä ja pitkäaikaista tukea. Erityinen tuki sisältää opiskelijan tarvitsemat muut erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt, kuten näyttöympäristön tai oppimistehtävien eriyttämisen, lisääjän antamisen opiskeluun tai erilaiset apuvälineet. Erityiseen tukeen kuuluu myös erityisopettajan konsultaatio muulle opiskelijaa tukevalle opetus- ja ohjaushenkilöstölle.

Erityistä tukea järjestetään opiskelijan tarpeiden mukaisesti monipuolisin ja vaihtelevin menetelmin, ja se huomioidaan myös työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa. Jos erityistä tukea tarvitseva opiskelija ei tuesta huolimatta pysty saavuttamaan T1-tasoista osaamista, otetaan käyttöön yksilöllistetyt tavoitetasot ja arviointia mukautetaan. Arviointia voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kun se on opiskelijan valmiudet ja tavoitteet huomioon ottaen välttämätöntä. Jos osaamisen arviointia mukautetaan, kirjataan tutkinnon osien tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden yksilölliset arviointikriteerit opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Erityisopetuksella vastataan opiskelijoiden yksilöllisiin tuen tarpeisiin esimerkiksi sopivien opiskelutaitojen ja ajanhallinnan harjoittelulla sekä tuella opiskelutavoitteiden asetta-

miseen. Erityisopetuksessa suunnitellaan myös opiskelijan tarvitsemia erityisjärjestelyitä esimerkiksi osaamisen osoittamiseen liittyvissä tilanteissa.

Erityinen tuki käytännössä:

- opiskelijalla on hallintopäätös erityisestä tuesta
- erityisopettajan antamaa erityisopetusta
- erityisopettajan konsultoiva tuki opetus- ja ohjaushenkilöstölle erityispedagogisten tarpeiden huomioimiseen
- tukitoimet suunnitellaan tutkinnon osittain
- oikeus erityiseen tukeen myös työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa
- opiskelijan tarvitsemat muut erityiset opetus- ja ohjausjärjestelyt
- yhteistyö opiskelijan opintoja ja hyvinvointia tukevien sidosryhmien kanssa
- osaamisen arvioinnin mukauttaminen tarvittaessa
- päätös erityisestä tuesta on salassa pidettävä
- tietoa erityisestä tuesta ei kerätä valtakunnalliseen tietovarantoon

3. Oppimisen tuen toteutus Forssan ammatti-instituutissa

Oppimisen tuen perustana on laadukas opetus ja pedagogiset käytännöt, jotka edistävät opiskelijoiden sujuvaa ohjautumista tuen piiriin. Kaikille opiskelijoille on tarjolla oppimisen tukea. Lisäksi opiskelijat voivat saada hallinnollisella päätöksellä erityistä tukea.

Oppimisen tuella, erityisellä tuella ja erityisopetuksella opiskelijaa tuetaan ammatilliseen tutkintoon kuuluvien ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisessa koko opintojen ajan. Opetus- ja ohjaushenkilöstö tukee opiskelijoita yhteistyössä siten, että tuki edistää opiskelijoiden taitojen kehittymistä, opintoihin kiinnittymistä ja hyvinvointia. Ohjaus tuen piiriin on johdonmukaista ja tukitoimet muodostavat opiskelijan näkökulmasta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Pääpaino on varhaisessa puuttumisessa ja opiskelijan helposti saavutettavassa matalan kynnyksen tuessa. Opintojen henkilökohtaistamista, erityisopetusta, opinto-ohjausta ja yhteisöllistä opiskeluhuoltoa vahvistamalla saavutetaan ennaltaehkäisevää, nopeaa ja joustavaa oppimisen tuen toteutusta. Ohjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan opiskelijan osaaminen ja vahvuudet, opiskelukyky ja jaksaminen kokonaisvaltaisesti.

3.1. Tuen tarpeiden tunnistaminen

Tuen tarpeiden arvioinnissa käytetään apuna opintojen alussa suoritettuja lähtötasotestauksia (Niilo Mäki Instituutin Digilukiseula ja KTLT -Laskutaidon testi). Opiskelijan yksilöllisiä tuen tarpeita kartoitetaan lisäksi HOKS-keskusteluissa sekä opinto-ohjaajien ja erityisopettajien haastatteluissa. Lisäksi tietoa saadaan myös huoltajilta ja peruskoulun tiedonsiirroissa sekä opiskelijan kanssa käydyistä keskusteluista.

Oppivelvollisuuslaki (1214/2020 23§) ja perusopetuslaki (628/1998 40§) velvoittavat siirtämään opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Nivelvaiheen tiedonsiirron tavoitteena on turvata opiskelijan tuen tarpeiden huomioiminen ja tuen jatkuvuus toisen asteen koulutuksessa. Kaikki harkinnanvaraiset hakijat kutsutaan huoltajansa kanssa haastatteluun, jonka tavoitteena on saada yksityiskohtaisempaa tietoa hakijan tuen tarpeista sekä motivaatiosta opintoja kohtaan.

Vieraskieliset opiskelijat ohjataan hakeutumisvaiheessa kielitaidon arviointiin, jos hakijalla ei ole suomalaista perusopetuksen päättötodistusta, aiempaa tutkintoa tai suoritettua YKI-testiä. Lisäksi opiskelijat osallistuvat opintojen alussa opiskeluvalmiuksien alkukartoitukseen, jolla kartoitetaan suomen kielen osaamisen tasoa. Tarvittaessa opiskelija ohjataan suomen kielen opintoihin.

Tuen tarpeiden tunnistamisessa eri ammattiryhmien välinen yhteistyö ja tiedonsiirto ovat keskiössä. Tukitoimia suunnittelevalle henkilöstölle välitetään tietoa havaituista tuen tarpeista. Saatujen tietojen perusteella arvioidaan tuen tarvetta ja suunnitellaan opiskelijalle sopivia tukitoimia. Tarvittaessa opiskelijalle tehdään hallintopäätös erityisestä tuesta ja hänelle laaditaan erityisen tuen suunnitelma. Tukitoimet kirjataan opiskelijan HOKS-lomakkeelle ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan.

3.2. Ennaltaehkäisevä tuki ja varhainen puuttuminen

Forssan ammatti-instituutissa ennaltaehkäisevä tuki ja varhainen puuttuminen rakentuvat henkilökohtaistamisen, ohjauksen, opetuksen ja opiskeluhuollon ympärille. Oppilaitos korostaa opiskelijoiden yksilöllistä huomioimista ja hyvinvointia sekä tiivistä yhteistyötä opiskelijoiden ja monialaisten asiantuntijoiden kanssa.

Opiskeluhuollon palvelut toimivat ennaltaehkäisevän työn perustana. Forssan ammatti-instituutin opiskeluhuoltopalveluihin kuuluvat kuraattorit, terveydenhoitajat, psykologit ja lääkäri, jotka tarjoavat matalan kynnyksen tukea sekä opiskelijoille että huoltajille tukemalla opiskelijoiden koulunkäyntiä, mielenterveyttä, sosiaalista toimintakykyä ja arjenhallintaa. He osallistuvat tarvittaessa myös yksilöllisten suunnitelmien laatimiseen

yhteistyössä opettajan ja opiskelijan kanssa. Yhteistyö opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskeluhuollon toimijoiden välillä on tiivistä. Huoli opiskelijoiden hyvinvoinnista tai muusta opiskeluun vaikuttavasta tilanteesta on yhteinen.

Opiskeluhuollon palveluihin voi hakeutua esimerkiksi tilanteissa, joissa opiskelijalla on:

- oppimisvaikeuksia
- poissaoloja tai motivaation laskua
- kaverisuhdehaasteita
- kuormitusta, kriisejä tai mielialamuutoksia
- yksinäisyyden ja sosiaalisten tilanteiden pelkoja
- tarvetta keskustelutuelle
- arjen hallinnan ja hyvinvoinnin haasteita

Oppilaitoksessamme toimii lisäksi opiskeluhuoltoryhmä, jonka tehtävä on yleisellä tasolla tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja tarttua mahdollisiin huoliin varhaisessa vaiheessa.

Forssan ammatti-instituutissa opiskelijoiden ohjaus toteutetaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Kaikille opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) heti opintojen alussa, jossa huomioidaan myös opinnoissa tarvittavat tukitoimet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Opiskelijan opintopolku suunnitellaan hänen henkilökohtaisten tavoitteidensa ja muun elämäntilanteen mukaan. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja arvioidaan samalla opiskelijalle suunniteltujen tukitoimien riittävyyttä sekä opintojen etenemistä. HOKSin toteutumisen seuranta, arviointi ja käytettävät palautejärjestelmät auttavat tarttumaan mahdollisiin huoliin nopeasti.

Forssan ammatti-instituutti tekee monipuolista yhteistyötä Fokka-säätiön, etsivän nuorisotyön, työllisyydenhoidon, sosiaali- ja terveystalveluiden sekä muiden kasvatusalan toimijoiden kanssa. Laaja yhteistyöverkosto tukee opiskelijoita kokonaisvaltaisesti.

3.2.1. Pedagogiset pysäkit

Pedagoginen pysäkki on koulutusala-kohtainen. Pysäkillä keskustellaan alalla huolta herättävistä asioista ja ilmiöistä. Pysäkillä jaetaan tehtäviä työntekijöiden kesken, esimerkiksi sovitaan laajennetuista HOKS-keskusteluista ja kuulemistilaisuuksista. Pedagogiset pysäkit toteutetaan jokaisella koulutusallalla säännöllisesti. Paikalla ovat vastuuopettaja, ammatillinen ohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja sekä opiskelijatalveluiden johtaja. Kuraattori ja terveydenhoitaja osallistuvat pyydetessä.

Pedagoginen pysäkki perustuu luottamukseen, vuoropuheluun ja moniammatillisen verkoston yhteistyöhön. Se on tärkeä osa ennaltaehkäisevää toimintaa, joka tukee myös opetus- ja ohjaushenkilöstön työtä.

3.2.2. Laajennetut HOKS-keskustelut

Laajennetut HOKS-keskustelut ovat tärkeä toimintamuoto opintoihin kiinnittymisessä ja läsnäolon tukemisessa. Mikäli opiskelijan opinnoissa ilmenee haasteita, esimerkiksi opinnot eivät etene suunnitellusti, opiskelijalla on paljon poissaoloja tai hänen tilanteestaan herää muutoin huoli, järjestetään ns. laajennettu HOKS-keskustelu. Siihen osallistuvat opiskelijan lisäksi alaikäisen opiskelijan huoltaja, vastuopettaja sekä opinto-ohjaaja ja/tai erityisopettaja tilanteen mukaan. Tarvittaessa paikalla voi olla myös kuraattori, terveydenhoitaja tai koululääkäri. Laajennetussa HOKS-keskustelussa tuodaan huolta aiheuttanut asia esille ja mietitään tilanteeseen sopivia konkreettisia keinoja opiskelijan tukemiseksi. Tavoitteena on löytää toimivia ratkaisuja huolta aiheuttaneessa asiassa auttamiseksi.

3.2.3. Opo-tunnit

Opinto-ohjaajat pitävät jokaisella koulutusallalla säännöllisesti Opo-tunteja. Ohjauksen tavoitteena on auttaa opintojen etenemisessä, tukea ja edistää opiskelijan henkilökohtaista kehitystä ja opiskelutaitoja, vahvistaa ammatillista kasvua sekä tukea siirtymistä työelämään tai jatko-opintoihin.

3.3.Tuen järjestämisen yksilölliset ratkaisut ja inklusiivisuus

Oppimisen tukea järjestetään osana muuta opetusta esimerkiksi samanaikais- tai tukiopetuksena. Käytettäviä menetelmiä ovat mm.:

- eriyttäminen (esim. sopivantasoiset tehtävät, opetusmateriaalin mukautus, opetussisällöt ja -menetelmät, vaihtoehtoiset opetusjärjestelyt, oppimisympäristöt)
- lisäämisaika
- suulliset kokeet
- kielitietoisuus (esim. ammattisanasto, käsitteiden avaaminen, ymmärtämisen varmistaminen)
- asioiden havainnollistaminen visuaalisesti ja käytännönläheisesti
- yhteisopettajuus

- ammatillisen ohjaajan tuki
- tukiopetus ja lisäohjaus (yksilöllinen tai ryhmämuotoinen)
- lisäharjoitukset
- pienryhmätyöskentely
- yksilöllinen ohjaus
- työvaltainen oppiminen
- verkko-opintopainotteinen oppiminen
- työelämässä oppimisen tuki
- erityisopettajan konsultaatio
- tukipajat
- vaihtoehtoiset suoritustavat
- kevennetty työjärjestys
- yksilöllinen opiskeluaika

Matalan kynnyksen ohjausta ja tukea annetaan:

- oppitunnit
- erikseen järjestettävä tukiopetus
- Vauhdittamo
- Ohjauspaja
- YTO-paja
- alakohtaiset tukipajat
- opo-tunnit
- Työnhakupaja

Erityistä tukea annetaan:

- erityisopettajan yksilöohjaus
- pajat (Ohjauspaja, YTO-paja, alakohtaiset tukipajat)
- opiskelijalla lisäksi mahdollisuus kuraattorin, psykologin ja lääkärin asiakkuuteen

3.3.1. Esimerkkejä käytännön pedagogisista tukikeinoista yleisissä tuen tarpeissa

Puutteelliset opiskelutaidot ja -valmiudet	- muistiinpanotekniikat - lukemisen ja kirjoittamisen strategiat - ajankäytön hallinnan tukeminen - opintojen suunnittelu ja aikatauluttaminen - tavoitteiden asettaminen - työskentelyn tauottaminen - arjenhallinnantaitojen tukeminen - tuki sosiaalisissa tilanteissa
--	--

Tarkkaavuuden ja keskittymisen tukeminen	- rauhallisen työskentely-ympäristön mahdollistaminen (työrauhan ylläpitäminen opiskelutilassa, aistiärsykkeiden vähentäminen) - kuulokkeiden käyttäminen työturvallisuuden vaarantumatta - matkapuhelin pois esiltä - työskentelyn jaksottaminen ja tauottaminen - päiväkohtaiset suunnitelmat ja tavoitteet - kirjalliset / visuaaliset ohjeistukset - yksi toimintaohje kerralla - tärkeiden asioiden merkkäminen ylös (muistiinpanot) - stressilelut ja tasapainotyyny (motorinen levottomuus)
Luetun ymmärtäminen	- selkokielineen materiaali - syventävän lukuohjelman hyödyntäminen - tekstin kuunteleminen - lukemisen tekniikoiden harjoittelu - muistiinpanotekniikoiden hyödyntäminen (alleviivaukset, avainsanat, käsitekartat) - äänikirjat - lisäaika kokeissa ja tehtävien teossa - suulliset kokeet
Kuullun ymmärtäminen	- lyhyet ja selkeät ohjeet - vain yksi toimintaohje kerralla - ymmärtämisen varmistaminen - kirjalliset ja visuaaliset ohjeet
Kirjoittaminen	- tietokoneen oikolukuohjelman käyttö - luettelotyyppiset vastaukset - vaihtoehtoiset dokumentointitavat: käsitekartat, valokuvat, videot, piirroksat, ääniviestit) - suulliset kokeet tai vastausten täydentäminen suullisesti
Toiminnanohjaus	- opetuksen strukturointi (mitä, missä, milloin) - tuki tehtävien aloittamiseen - aikataulutetut suunnitelmat - selkeät tavoitteet työskentelylle - tuki tehtävien jatkamiseen ja valmiiksi saamiseen - toiminnanohjauksen tukeminen kysymysten avulla - rohkaisu ja kannustaminen avun pyytämiseen epäselvissä asioissa - työ- ja tukipajat
Hahmottaminen	- havainnollistaminen eri keinoin - käytännönläheiset esimerkit - kokonaisuuksien pilkkominen pienempiin osiin - selkeä työjärjestys visuaalisessa muodossa - selkeä ja isompi fonttikoko kirjallisissa materiaaleissa

	- värikoodien hyödyntäminen - kuvat, piirroksot, kaaviot ja videot - mallintaminen - lukiviivaimen ja -värikalvon käyttö - ajankäytön hallinnan tukeminen esim. Time Timerin avulla
Työmuisti	- tehtävien pilkkominen pienempiin osiin - vain yksi ohje kerrallaan - toiminnan aloittava ohje aina ensin - työvaiheet näkyville (lista, kuvallinen ohje, numeroitu tehtävärunko) - toistot ja kertaaminen - uusien asioiden ennakointi
Etäopiskelu	- opiskelutehtävien aikatauluttaminen - selkeät suunnitelmat ja deadlinet tehtäväpalautuksille - tehtävälistat - työskentelyn tauottaminen - opiskelutilan järjestäminen opiskelua tukeväksi (häiriötön tila, riittävä valaistus, ergonominen asento, kaikki tarvittava käden ulottuvilla) - vertaistuki ja yhteydenpito opiskelukavereihin - opettajan tuki - omasta hyvinvoinnista huolehtiminen (lepo, ravitseminen, liikunta, mielekäs vapaa-ajan tekeminen)
Käyttäytymisen haasteet	- selkeät ja yhdessä sovitut säännöt - johdonmukaisuus - ennakoitavuus - selkeät ohjeet - rauhallinen vuorovaikutus - kannustava ja myönteinen palaute

3.3.2. Vauhdittamo

Ammatillisten opintojen matalan kynnyksen tukea järjestetään jokaisella koulutusallalla kahdesti lukukaudessa toteutettavissa Vauhdittamo-päivissä. Vauhdittamo on tarkoitettu ammatillisten opintojen tueksi. Päivän aikana voi mm. tehdä loppuun keskeneräisiä ammatillisia tehtäviä, suorittaa puuttuvia kokeita ja tehtäviä, saada tukea ja ohjausta opintojen suunnittelussa ja etenemisessä, etsiä työelämäpaikkaa sekä päivittää CV:tä. Päivän aikana on myös mahdollisuus oppia lisää yhdessä. Kaikki ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat osallistuvat Vauhdittamo-päiviin. Kolmannen vuoden opiskelijoista Vauhdittamoon osallistuvat vain he, joilla opintosuorituksia on rästissä.

Vauhdittamossa vastuuopettaja päivittää opiskelijan HOKSin ja tarkistaa opinto-suoritukset. Puuttuvien suoritusten osalta tehdään suunnitelma aikataulutuksineen. Ammatillinen ohjaaja valvoo Vauhdittamossa työskentelyä ja tukee opiskelijoita tehtävien tekemisessä, keskittymisen ylläpitämisessä ja ajankäytössä. Tarvittaessa paikalla ovat myös erityisopettaja ja/tai opinto-ohjaaja.

3.3.3. Ohjauspaja

Ohjauspaja toimii maanantaista perjantaihin klo 8.15 – 14.00. Paikalla on kokoaikaisesti erityisopettaja ohjaamassa opiskelijoita. Ohjauspaja palvelee monenlaisissa tilanteissa olevia opiskelijoita. Pajaan voidaan mm. ohjata opiskelija, joka on suunnittelemassa koulutusalan vaihtoa ja suorittaa pelkkiä yto-opintoja, opiskelija tarvitsee rauhallisen oppimisympäristön, opiskelija tarvitsee apua kirjallisissa tehtävissä tai hänellä on haasteita isossa ryhmässä toimimisessa. Ohjauspajassa on mahdollista saada myös tukiovetusta esimerkiksi matematiikan opinnoissa. Mahdollisuuksien mukaan pajaan resursoidaan myös yto-opettajia, jotka voivat ohjata opiskelijoita omien vastuuaineidensa opinnoissa ja antaa tukiovetusta.

Ohjauspajassa työskentelystä sovitaan opiskelijan vastuuopettajan ja Ohjauspajan erityisopettajan kanssa. Sovittu Ohjauspaja-jakso resursoidaan opiskelijan työjärjestykselle.

3.3.4. Koulutusalojen omat tuetut pajat

Osana Vauhdittamo-toimintaa kaikilla koulutusaloilla toimii säännöllisesti tuettuja pajoja, joissa voi suorittaa rästiin jääneitä oppimistehtäviä sekä saada tarvittaessa ohjausta, tukiovetusta ja erityisopetusta ammatillisissa opinnoissa. Paja on tarkoitettu erityisesti opiskelijoille, joilla on hallinnollinen päätös erityisestä tuesta. Paja toteutetaan joka viikko, mikäli sille on tarvetta. Tuetussa pajassa opiskelijoita ohjaavat ammatilliset opettajat, ammatillinen ohjaaja ja/tai erityisopettaja.

3.3.5. YTO-paja

Yto-paja toimii joka viikko torstai-iltapäivisin klo 12.15 – 16.00. Tavoitteena on tarjota myös oppisopimuksella opiskeleville tehostettua yto-ohjausta. Paikalla opiskelijoita ohjaamassa on kaksi erityisopettajaa ja vaihteleva määrä yto-opettajia. Yto-pajaan ei tarvitse erikseen ilmoittautua, vaan opiskelija voi saapua sinne oman aikataulunsa mukaisesti. Mikäli opiskelijalla on rästissä yto-suorituksia, voi vastuuopettaja liittää hänet

Yto-pajaan, jolloin se näkyy opiskelijan työjärjestyksellä ja hänellä on velvollisuus saapua paikalle.

Yto-pajassa opiskelija voi:

- selvittää yto-opintojensa tilannetta
- saada apua pakollisten, itsenäisesti suoritettavien yto-opintojen suunnitteluun
- saada tietoa valinnaista yto-kursseista
- valita ja ilmoittautua yto-valinnaisiin
- saada apua yto-tehtävissä
- täydentää kesken jääneitä yto-kursseja

3.3.6. Tenttipaja

Rästi- ja uusintakokeiden suorittaminen on keskitetty torstai-iltapäivisin klo 14.15 – 16.00 pidettävään tenttipajaan. Tenttipaja toimii joka viikko, joten opiskelija voidaan ohjata joustavasti suorittamaan puuttuvat kokeet. Rästiin jääneet opinnot on siten mahdollista saada nopeasti kuntoon, eivätkä hylätyt suoritukset kasaannu myöhemmin tehtäväksi.

3.3.7. Työnhakupaja

Työnhakupaja toimii joka torstai klo 14.15 – 16.00 ja on avoinna kaikille opiskelijoille ilman ajanvarausta. Työnhakupajassa opiskelija saa apua sopivien harjoittelu- ja työpaikkojen löytämiseen. Ohjausta saa myös työhakemusten, ansioluetteloiden ja video-cv:n laadinnassa.

4. Oppimisen tuen prosessit ja vastuut

Toimijat	Tehtävät	Seuranta ja arviointi
Vastuuopettaja	- henkilökohtaistaminen (HOKS) - opintojen etenemisen seuranta - yhteydenpito huoltajiin - monipuolinen ohjaus ja tuki - tiedottaminen esille tulleista tuen tarpeista - ohjaus tuen / lisätuen pariin - tukiopetuksen ja lisäohjauksen suunnittelu ja toteutus yhdessä muiden opettajien kanssa ja ammatillisen ohjaajan kanssa	- tukitoimien kirjaaminen Wilmaan - toteutuneiden tukitoimien riittävyyden arviointi

Opettajat	- monipuolinen ohjaus ja tuki - opintojen etenemisen seuranta omalla vastuualueellaan - tiedottaminen esille tulleista tuen tarpeista - tukiopetus ja lisäohjauksen toteuttaminen - ohjaus tarvittaessa lisätuen piiriin	- tukitoimien kirjaaminen Wilmaan - toteutuneiden tukitoimien riittävyyden arviointi
Ammatilliset ohjaajat	- opettajan tukena opiskelijoiden ohjauksessa - tiedottaminen esille tulleista tuen tarpeista - ohjaus lisätuen pariin tarvittaessa	- tarvittavat kirjaukset Wilmaan
Erityisopettajat	- lähtötasotestaukset - erityisen tuen suunnitelmien laadinta - erityisopetus tarvittaessa - erityisopetuksen konsultointi	- tuen toimivuuden arviointi - kirjaukset Wilmaan
Opinto-ohjaajat	- opo-tuntien toteutus - henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, jatko-opintojen suunnittelun ja työelämään siirtymisen ohjaus - ohjaus koulutusalan vaihtoon tai TUVA-opintoihin - Yto-suunnitelmat - tuen piiriin ohjaus tarvittaessa - tiedonsiirroista huolehtiminen tarpeellisilta osin opettajille ja erityisopettajille	- tarvittavat kirjaukset Wilmaan
S2-opettajat	- kielitaidon arviointi - kielellisestä tuen tarpeesta tiedottaminen - kielitietoisuuden konsultointi koulutusaloilla	- tarvittavat kirjaukset Wilmaan

Opiskeluhuollon toimijoita Forssan ammatti-instituutissa ovat kuraattorit, terveydenhoitajat, psykologit sekä lääkäri. He ovat Kanta-Hämeen hyvinvointialueen (OmaHämeen) henkilöstöä.

4.1. Opiskeluhuollon toimijoiden roolit oppimisen tuessa:

Toimijat	Tehtävät	Seuranta ja arviointi
Kuraattorit	- opiskelijoiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen - opiskelijoiden edunvalvonta - opintososiaalisissa asioissa ohjaus - opiskelun tukeminen - henkilökohtaisissa asioissa ohjaus - yhteistyö oppilaitoksen, kodin ja verkostojen kanssa	- tiedonsiirto tarpeellisilta osin - yhteistyö oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa
Terveystieteiden opettajat	- opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, terveyden ja opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen - hoidon tarpeen arviointi, seuranta ja jatkohoitoon ohjaaminen - terveysneuvonta ja ohjaus - avoin vastaanottoaika - terveystarkastukset - yhteistyö oppilaitoksen, kodin ja verkostojen kanssa	- tiedonsiirto tarpeellisilta osin - yhteistyö oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa
Psykologit	- ohjaus esim. erityisopettajan tuen piiriin - opiskelua tukevan arjen ja opiskelutekniikoiden ohjaus - konsultatiivinen tuki opetus- ja ohjaushenkilöstölle - oppimisvalmiuksien ja tarkkaavuuden arvioinnit/ tutkimukset - yhteistyö oppilaitoksen, kodin ja verkostojen kanssa	- tiedonsiirto tarpeellisilta osin - yhteistyö oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa
Lääkäri	- lääkärintarkastukset - lääkehoidon suunnittelu - lausunnot/arvioinnit - yhteistyö oppilaitoksen, kodin ja verkostojen kanssa	- tiedonsiirto tarpeellisilta osin - yhteistyö tarpeellisilta osin oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa

4.2. Muistilista työskentelyn tueksi

Oppimisen tuki kuuluu kaikille opiskelijoille

- Koskee koko opiskeluaikaa
- On ennaltaehkäisevää ja jatkuvaa
- Pääpaino matalan kynnyksen tuessa
- Koskee myös työpaikalla tapahtuvaa oppimista
- Velvoittaa tukiopetuksen järjestämistä

Tuki toteutetaan opetuksen yhteydessä osana tutkintokoulutusta

- Havainnoi oppimisen, työskentelyn ja hyvinvoinnin haasteita varhain
- Reagoi tuen tarpeisiin heti: tee pedagogisia ratkaisuja ilman viivettä
- Tee tiivistä yhteistyötä erityisopettajan, opinto-ohjaajan, opiskeluhuollon toimijoiden kanssa ja työpaikkaohjaajien kanssa
- Ota yhteys erityisopettajaan, jos matalan kynnyksen tuki ei riitä

HOKS keskeinen työväline

- Kirjaa havainnot, sovitut tukitoimet ja vastuut.
- Päivitä HOKS aina, kun tuen tarve tai sovitut tukimuodot muuttuvat.
- Seuraa ja arvioi tukitoimien vaikuttavuutta, tee tarvittaessa muutoksia

Opiskelijan osallisuus ja vahvuudet keskiössä

- Kuuntele opiskelijaa ja hyödynnä hänen vahvuuksiaan
- Tue motivaatiota ja pystyvyyden kokemusta

5. Tuen toteutumisen seuranta ja arviointi

Opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) on keskeinen lakisääteinen asiakirja oppimisen tuen uudistuksessa. Opiskelijan saamat tukitoimet kirjataan Wilmaan Ohjaus ja tuki -välilehdelle, jolloin ne tulostuvat myös henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Tuen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti HOKS-keskusteluissa sekä opintojen suunnittelua ja toteuttamista koskevissa palaverissa. Tukitoimien vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti opintojen edetessä. Tukitoimien voidaan katsoa olevan riittäviä, kun opiskelijan opinnot etenevät HOKS:in mukaisesti ja hän pystyy näytöissä osoittamaan tutkinnon perusteiden edellyttämän osaamisen.

5.1. Tuen toteutumisen kirjaaminen

Oppimisen tuen toteutuminen kirjataan opiskelijan HOKS-lomakkeelle Oppimisen tuki -välilehdelle kohtaan Ohjauksen ja tuen suunnitelmat. Tieto oppimisen tuesta tallentuu valtakunnalliseen tietovarantoon (eHoks). Kirjaukset tulee tehdä riittävällä tarkkuudella ajantasaisesti, sillä HOKS-kirjaukset ovat tärkeä työkalu arjen opetus- ja ohjaustyötä tekeville. Lisäksi oppimisen tuesta tallennettavaa tietoa voidaan tarvita mm. erilaisiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin tai mahdollisiin Lupa- ja valvontaviraston oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Hyvänä muistisääntönä on, että asia, mitä ei ole kirjattu, sitä ei ole tapahtunut.

Hyvä HOKS-kirjaus on:

- konkreettinen (mitä, missä, milloin, kuka)
- informatiivinen
- ajantasainen
- ei sisällä diagnooseja eikä salassa pidettäviä tietoja

5.1.1. Oppimisen tuen kirjaaminen

Kirjattava asia	Sisältö
Tuen tarpeiden tunnistaminen - Mitä tiedetään tai mitä opettaja näkee?	Onko taustalla asiantuntijalausunto tai diagnoosi vai esim. opettajan tekemä pedagoginen havainto Esim.: - haasteet tekstin lukemisessa tai ymmärtämisessä - keskittyminen herpaantuu melussa tai ryhmässä - haasteita työjärjestyksen noudattamisessa - vaikeus aloittaa tai saattaa loppuun tehtäviä

Tuen tarpeet - Miksi oppiminen on vaikeaa?	Esim.: - Kielelliset haasteet - Oppimisvaikeudet - Hahmottaminen - Toiminnanohjaus - Keskittyminen ja tarkkaavuuden ylläpito - Psyykkinen vointi - Motivaatio - Muu haaste
Konkreettiset tukitoimet - Miten opiskelijaa autetaan?	Pedagogiset tukitoimet: - esim. lisäämää, materiaalin mukautus, suulliset kokeet jne. Ohjauksellinen tuki - esim. ammatillinen ohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, kuraattori Tekniset apuvälineet - esim. lukuohjelmistot, melukuulokkeet, sermit, ergonomia
Tuen kohdentuminen - Mihin opintoihin tukea annetaan?	Ammatilliset opinnot, Yto-opinnot vai työpaikalla tapahtuva oppiminen
Tuen ajoittuminen - Milloin tukea annetaan?	Tuen ajankohta (kesto/todellinen aikaväli)
Tuen antaja - Kuka tukea antaa?	Esim.: - ammatillinen opettaja - ammatillinen ohjaaja - erityisopettaja - työpaikkaohjaaja - kuraattori - terveydenhoitaja - psykologi - lääkäri
Tuen toteutumisen seuranta ja päivittäminen - Miten ja milloin tuen vaikuttavuutta arvioidaan?	Esim.: Hoks-keskustelut Hyväksytyt opintosuoritukset Opintojen suunniteltu eteneminen

5.1.2. Tukiopetuksen kirjaaminen

Tukiopetusta voi antaa vain opettaja tai erityisopettaja. Tieto annetusta tukiopetuksesta tallentuu valtakunnalliseen tietovarantoon, kun siitä on tehty merkintä HOKS-lomakkeelle.

Kirjattava asia	Sisältö
Tukiopetuksen kohdentuminen - Mihin opintoihin tukiopetusta on annettu?	Ammatilliset opinnot vai Yto-opinnot
Tukiopetuksen antaja - Kuka tukiopetusta on antanut?	Ammatillinen opettaja Erityisopettaja Yto-aineiden opettaja
Tukiopetuksen ajoittuminen - Milloin tukiopetusta on annettu?	Todellinen ajanjakso, esim. sama kuin tutkinnon osan osaamisen hankkiminen

5.1.3. Erityisen tuen kirjaaminen

Erityisen tuen ja erityisopetuksen antamisesta tehdään hallintopäätös. Erityisen tuen suunnitelmaan kirjataan:

Kirjattava asia	Sisältö
Erityisen tuen perusteet	Pedagoginen kuvaus, miksi oppimisen tuki ei ole riittävää
Opiskelijalle suunnitellut pedagogiset tukitoimet ja yksilölliset opetusjärjestelyt	Kirjataan tutkinnon osittain Esim.: - erityisopettajan antama erityisopetus - käytännönläheinen oppiminen - opiskelijan valmiuksien mukaan etenevä opiskelu - apuvälineet
Työpaikalla tapahtuvan oppimisen tukimuodot	Kirjataan tutkinnon osittain, esim. ammatillisen ohjaajan tuki
Erityisopettajan antama erityisopetus	Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan toteutettu erityisopetus

6. Henkilöstön perehdyttäminen

Lakiuudistuksen käyttöönoton perehdytystä toteutetaan tiedottamalla opetus- ja ohjaushenkilöstöä lakiuudistuksen sisällöistä. Lisäksi opetus- ja ohjaushenkilöstöön kuuluville järjestettiin koulutusta, jonka tavoitteena oli suunnitella oppimisen tuen käytännön toteutusta koulutusaloittain. Koulutuksen teemoina olivat:

- Kielitietoisuus ja saavutettavuus
- Opintoihin kiinnittyminen
- Oppimisen tuen ja erityisen tuen edellyttämät kirjaukset HOKS:iin
- Pedagogiset tukitoimet
- Työpaikalla tapahtuvan oppimisen sekä tukiopetuksen organisointi koulutusaloilla

Koulutusalojen erityisopettajille järjestetään täydennyskoulutusta mm. heille kuuluvan konsultatiivisen roolin takia. Oppimisen tuen toteuttamisen käytännöt sisällytetään myös uusien opetus- ja ohjaushenkilöstöön kuuluvien työntekijöiden perehdytysohjelmaan.

Koulutusaloittain järjestetään lisäksi perehdytystä erityisen tuen yhteistyötiimin toimesta. Toimintasuunnitelman keskeisistä teemoista laaditaan informatiivisia julisteita koulutusaloille jaettavaksi. Toimintasuunnitelma julkaistaan oppilaitoksen Intrassa.

7. Lakiuudistuksesta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja työelämän edustajille

Opiskelijapalveluiden johtaja huolehtii tarpeellisesta tiedottamisesta, jota toteutetaan seuraavilla tavoilla:

- Wilma-tiedote
- oppilaitoksen Internet-sivut
- aloittavien ja jatkavien opiskelijoiden huoltajille suunnatut kotiväenillat
- uusille opiskelijoille sähköpostitse lähetettävä Tervetuloa opiskelemaan -kirje
- jatkaville opiskelijoille järjestettävä infotilaisuus lakiuudistuksesta.

8. Yhteenveto

Oppimisen tuen toimintasuunnitelma ohjaa Forssan ammatti-instituutin toimintaa siten, että jokaisella opiskelijalla on oikeus saada yksilöllistä, oikea-aikaista ja matalan kynnyksen oppimisen tukea koko opintojensa ajan. Tuki perustuu lainsäädäntöön ja toteutuu osana arjen opetusta varhaisen tunnistamisen, ennaltaehkäisyn ja henkilökohtaistamisen periaattein. Tarvittaessa opiskelijalle järjestetään vahvempaa, pitkäkestoista erityistä tukea.

Tuen toteutus on monimuotoista ja sisältää esimerkiksi pedagogisia ratkaisuja, ohjausta, tukiopetusta sekä erilaisia pajoja, ja sitä toteutetaan yhteistyössä opetushenkilöstön, opiskeluhuollon ja muiden verkostojen kanssa. Tuen keskiössä ovat opiskelijan hyvinvointi, opintojen eteneminen ja tutkinnon suorittaminen, ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti HOKSin avulla. Oppimisen tuki on koko työyhteisön jaettu tehtävä, jossa asiantuntijoiden välinen yhteistyö on onnistumisen edellytys.